Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

ЖШС «Растишка» балабақшасы
Топ: «Күншуақ» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 31.10-04.11 қараша айы I-апта, 2022-2023 оқу жылы.

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 31.10.2022	Сейсенбі 01.11.2022	Сәрсенбі 02.11.2022	Бейсенбі 03.11.2022	Жұма 04.11.2022
Балаларды қабылдау	«Табиғат бұрыншындағы кезекшілік» Мақсаты: Бөлме өсімдіктеріне күтім жасайды.**(қоршаған ортамен таныстыру**)	Сюжеттік ойын «Отбасы» Мақсаты: Өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы айтады **(Қазақ тілі)**	**"Музыка бояулары" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балаларды көңіл күйді білдіруге үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	**«Мимикалық жаттығу» Мақсаты:** Ертегі кейіркерлерінің суреттері арқылы олардың (қатыгез-мейірімді) екенін көрсетеді **(Көркем әдебиет)**	**Жаңылтпаш жаттау** Шеше, шеше Нешекесе Сындыкеше **Мақсаты :**Жаңылтпаштарды ақырын, жылдам айту. **Сөйлеуді дамыту)**
Ата-аналармен әңгімелессу, кеңес беру	Жыл мезгіліне байланысты дұрыс киіну туралы кеңестер.	Ертеңгілік жаттығудың бала үшін маңыздылығы туралы әңгімелесу.	Балалардың күн тәртібін бұзбау жөнінде кеңестер беру.	«Сіздің балаңызды не қызықтырады?» тақырыбында сұхбаттасу.	Баланың дамуы және оның жетістіктері мен тәртібі туралы әңгімелесу.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел - үсті ойындары,бейнелеу әрекеті,кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат: Еңбекке тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні ілгішке іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)** Жаңбыр жауды — тырс, тырс, Боран соқты — гу, гу, Жел тұрды — ыли, ыли, Найзағай ойнайды — тарс,тұрс. (**Көркем әдебиет, қазақ тілі)**	**"Бөлме өсімдіктеріне бүріккіш пистолеттен су бүрку".** Мақсаты: Бөлме өсімдіктерін ажыратады, оларға күтім жасайды (шаңын сүртіп, суарады). Бөлме өсімдіктерін қарап, сипаттайды. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**Ертегі сыр шертеді... Мақсаты:** Таныс ертегілерден сұрақтар қою арқылы сұрақтарға толық жауап береді. **(Көркем әдебиет)**	**Артикуляциялық жаттығу: «Тәтті тосап»** Күлеміз, аузымызды ашамыз. Жалпақ тілмен жоғары және астыңғы ерінді жалаймыз. **(қазақ тілі)**	**«Кім жылдам?» Мақсаты:** Оригами үлгісібойынша бақа бейнесін жасау **(Құрастыру)**

Таңертеңгі жаттығу	**Затпен. «Доп биі»** жатттығуы. Шарты: Әуенге сәйкес доппен бірге негізгі қимылдарды жасайды.	**«Жалаушалар» затпен** Мақсаты: жалпы және кеудеге арналған негізгі жаттығуларды жасайды.	**«Балапандар»** Мақсаты:Шеңбер бойымен жүруге үйренеді.Әуен ырғағына сай балапаның қымылдарды жасайды.	**«Тырналар»** Мақсаты: Негізгі дене дене қимыл жаттығуларын жасай отырып, бір орында тепе теңдікті сақтап тұру.	**«Хош иісті гүлдер»** Мақсаты: негізгі қимыл жаттығуларын жасау барысында гүлдерді иіскеп терең тыныс алу. Қимылмен гүлдердің бейнесін жасау.
Таңғы ас	**Ойын-жаттығу «Таза қолдар»** Балалардың назарын тағамға аудару. Мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс,әдеп ережесі «Тамақ ішкенде сөйлемеймін, құлағыммен тыңдаймын»	**«Ас адамның арқауы»** Мақсаты: Балаларға аспазшының жұмысымен таныстыру,сұрақ-жауап	**Ойын-жаттығу «Таза қолдар»** Балалардың назарын тағамға аудару. Мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс,әдеп ережесі «Тамақ ішкенде сөйлемеймін, құлағыммен тыңдаймын»	Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар. **Сөйлеуді дамыту**	**«Ас адамның арқауы»** Мақсаты: Балаларға аспазшының жұмысымен таныстыру,сұрақ-жауап
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Балалар мен педагог қызығушылықтары бойынша қызмет түрін таңдайды,ойын ережелерін келісіп алады.**				
	«Мамандықтың бәрі жақсы...» Мақсаты: Ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен еңбек әрекетін сипаттайды. **(Сөйлеуді дамыту)**	**"Қоян" қимылды ойыны.** Мақсаты: Балаларды бірінің артынан бірін тұрғызып, қоян сияқты жүгіріп келіп, сәбіз жегендей қимылдарды үйрету. **(дене шынықтыру)**	**«Кім епті?» Мақсаты:** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтайды(алға-артқа, оңға-солға) Тәрбиеші көзі байлулы балаға, белгі беріп отырады, сол белгі бойынша тапсырманы дұрыс орындауы қажет. **(Математика негіздері)**	**"Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Жерде домалап жатқан допты жүгіріп келіп алу, допты жоғарыдағы себетке лақтырып салу. **(дене шынықтыру)**	**«Құстар біздің – досымыз»** Мақсаты: құстарды сурет арқылы атап, олардың қажеттілігін атайды. (шымшық, қарлығш) **(қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған, іс-әрекет	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша) «Сиқырлы пішіндер»** Мақсаты: Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан	**Музыка (маман жоспары бойынша)** **Үстел ойыны. «Сурет бойынша салыстыр»** Мақсаты:	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша) Музыка (маман жоспары бойынша)** **«Топтастыр»**	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша) «Жұбын тап».** Мақсат-міндеттері. Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді болуға тәрбиелеу.	**«Мысық пен тышқан».** Тышқан қашты мысықтан, (еденде саусақтармен қашады) Жылдамдатып жүгірді. (жылдам жүгіреді) Орын тапты қуыстан, (екі қолының саусақтарын

	бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алу Ауасыз тіршілік жоқ Жел ауаның қозғалысы. Күзгі жел, жапырақтар туралы бейнені желімдеу **(Жапсыру)** **"Айналамыздағы геометриялық пішіндер" дамытушы ойыны (жемістер мен көгөністер).** Мақсаты: Жемістер мен көкністерді сипап сезу арқылы ажырата, атайды. Сурет салуда әр түрлі түстерді қолданып, жеке – жеке сурет салады. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту, сурет салу)**	Екі қатарда орналасқан заттарды салыстырып, теңдік және теңсіздің ұғымын ажыратады. **Математика негіздері)** **«Бауырсақ» ертегісі** **Мақсаты:** Таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнайды. **(көркем әдебиет)** **«Шебер қолдар»** **Мақсаты:** Табиғи қалдық материалдардан күн бейнеін құрастырып, жапсыру.Күннің бейнесін топқа бөлу арқылы құрастыру,мүсіндеу және жабыстыру **(Құрастыру, жапсыру)**	Мақсат заттар шамасы бойынша әртүрлі болатынын ескеріп топқа бөлу. (ұзын-қысқа) **(математика негіздері)** **"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға әртүрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Педагог балаларға жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді жылдам тауып алу керектігін айтады. Жаңбырдың қалай пайда болғанын бейнелейтін суреттер тізбегіне қарап, балалар педагогпен бірге жаңбырдың пайда болуын әңгімелейді. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Ойын атрибуттары: жемістер мен өккөгөністерге байланысты текшелер. Ойынның барысы: ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, қызықты ойын бастайды. Атаы аталған бала текшені бірінші болып қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді рет-ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол бала жеңіске жетеді. **(сөйлеуді дамыту, құрастыру)** **«Дымбілмеске көмек»** **Мақсаты:** Қазақ халқының тұрмыстық заттарын атап, оларды дөңгелек, шаршы пішіндегі қазақы оюларының элементтерімен безендіреді. **(Мүсіндеу)**	айқастыра жұдырықтайды) Зәресін мысық ұшырды. Қарады мысық тесіктен, (көздерімен жан-жаққа қарайды) Тышқанға: «Бері шық!» - деді. (қабағын түйеді) Еденді ұрды «Тук-тук!» деп, (айқасқан жұдырығымен еденді ұрады) Тырналады, кетпеді. (еденді тырналайды) Былай-былай тартады. (айқасқан жұдырығын екі жаққа тартады) Бұза алмады қамалды. Амалы құрып мысықтың, Үйіне қарай қайтады. Қуанып тышқан есікті, (айқасқан жұдырығына қарап үрлейді) Жәй ғана кеп үрледі. «Алақай, есік ашылды!» - деп, (қолдарын айқара ашады) Ініне қашып үлгерді. (еденде қайта жүреді) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **«Төлдерін тап»** **Мақсаты:** Төрт түлікті және олардың төлдерін ажыратады. Олардың пайдасы туралы айтады. **сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**

Серуенге дайындық	«Орныңды тап» серуен кезіндегі тәртіп туралы әңгімелесу	«Менің ойыншығым» ойын жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу	«Қатесін тап» ауа-райына байланысты ретімен киіну	«Біз бақытты баламыз!» тақпағын жаттау	«Біз көмекші боламыз» балалардың киіну кезінде бір-біріне көмектесу арқылы үлкен және ұсақ маториканы дамыту.
Серуен	**Топырақты бақылау. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу, сурет салу)** Мақсатый Ауа райына байланысты топырақтың қасиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ. Асқаржан Сәрсеков «Күзгі көрініс».** Күздің салқын самалы Аймалайды маңдайдан. Алып қашып барады Жапырақты сарғайған. Тыныстаған ырғалып Бақ-бау қандай, гүл қандай? Сары қыздар сырласып, Сыбырласып тұрғандай ... **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті	**Бірінші қатқақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ. Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын. «Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін	**Шалшық судың бетіндегі үлдір қабыршағын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсаты Мұз бастапқыда мөлдір, жұқа шыныдай нәзік болады. Температураның төмендеуі кезінде су мұзға айналуын ескеріп, жалпы қорытынды жасау. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (Мұз.) **Тәжірибе:** «Шалшықты айналып өту». **Қимылды ойын. «Өзіне жұп табу». (дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Еске сақтауды, қимыл жылдамдығын жетілдіру. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)**	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсаты. Балаларға желге, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, далада желдің барын немесе жоғын байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып тұрғанын немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығу. (математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру;	**Ересек балаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсаты Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойындарын), киіміне назар аударуды, киім түрлерін, әрқайсын өз атауларымен атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасында байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене**

	әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене шынықтыру)** Мақсаты Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық	таңдау және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға	Мақсаты Балаларға ойын шартына сай ойнауды үйрету, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап, мына сөздерді айтады: Мысығымыз момықан, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолды жоғары көтеріп,	оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойды дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттергі жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарайық, далада желдің барын немесе жоғын анықтап көрейік. Далада жел бар болса, оның қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа қарай соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа қарай соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір	**шынықтыру)** Мақсаты Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілетін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларға бағытты ауыстырып, шеңберден шеңберге екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келгенінше көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, ойын тәртібін

	тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Өз бетімен ойналатын ойындар: әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.	келгенде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сәйкес шапалақтайды, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу қашып" қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстығүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілікті арттыру. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру дербестігін дамыту, белсенді болу.	"тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарын көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру керек. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **Еңбек:** ағаштардың қасына түскен бұтақтарды жинау. Берілген жұмысты жауапкершілікпен атқару. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	жағына, педагог қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, қайда ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді сол жаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алаңның шетіне "қасқырлардан қауіпсіз" орынды балаларға алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-**	бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

				жаттығуы. (дене шынықтыру) МақсатыҮ Балаларды белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды үйрету. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау.** Мақсаты Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу	Тақпақ «Жел» Жел улейді у- у-у. Құйын келіп билейді зу- зу- зу. Қатты қатты жел соқты гу- гу- гу. Жапырақтар қол соқты ду- ду- ду.	Д/ойын: «Ең таза шкаф» Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады.	Тақпақ «Құстар қайтып барады» Қазан толы Дәулет қорын қалады. Заңғар көкке жол сызып, Құстар қайтып барады.	«Кілемше» Кілемшеміз жайылған Ол тектен тектұрмайды Табандарын тазалап Топта тазалық сақтайды	Балаларға тақпақ жаттату. «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғаның, Жапырақтар сезгендей. Желмен ұшып барады, Жерге қонып үлгермей.
Түскі ас	Дастарқан басындағы дәстүрлер: Дастархан басында адамадар жасына қарай отырады. Астан кейін дастархан басындағы ең үлкен, құрметті адам асқа бата береді.	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө.Ақылбеков жаттау Гигиеналық шара: «Дос бол сабын суменен, жуын күнде су мен сен, жуынсаң сен әрдайым, таза бетің, маңдайың»	ЫРым, тыйым сөз Қонаққа сынық ыдыспен ас беруге болмайды. Дәмді табақтың ортасынан алма, өз алдыңнан алып же.	Ас ішу тәртібі: Тамақ ішіп отырып, кітап оқуға, теледидар көруге болмайды. Асты асықпай әбден шайнап жеу керек.	Ас туралы мақал мәтел «Ас атасы нан, нан атасы дән»
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау **(тыныш музыка тыңдау).** Ертегі айту, кітіп оқу **(көркемдік қызмет)**				

	Тыныш күйге енеді, Мойындарымыз да жайымен. Еркіндеріміз сәл ашылып Дем аламыз жайымен. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы Дем алады барлығы. (әуенмен)	Кірпіктеріміз айқасты, Көздеріміз жұмылды. Дем аламыз жай ғана, Ұйқыға біз кірістік. (әуенмен)	Мойын, бас, қол, аяқтар, Ғажайып бір күйге енді. Дем алады барлығы, Тыныш бір күй кешеді. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы, Дем алады барлығы. (әуенмен)
Біртіндеп ұйқыдан ояту,сауықтыру шаралары	Күндізгі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары, жалпақ табандылықтың алдын-алу мақсатында ортопедиялық жолдармен жүру**) (дене белсенділігі)**				
	Сергіту гимнастилкасын жүргізу. Салқын сумен шайыну.	Төсек үстінде жатып, аяқ қолдарына гимнастикалық жаттығу жасау. Орнынан тұрып, еденді жалаң аяқ 4-5 мин басып жүру.	Күн, ауа, су процедураларын қабылдау. Бөлмеге түскен күнге қыздырыну. Сумен шайыну. Ауаны алмастырып таза ауада дем алу.	Беті-қолын, мойынын салқын бсумен жуу. Көзге арналған жаттығулар.	Су жолдарымен жалаң аяқ жүру. Сергіту гимнастикасын жүргізу.
Бесін ас	Бесінас алдында гигиеналық рәсімдерді орындау **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне –өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі)** балалардың назарын тамаққа аудару, мәдени тамақтанумен таныстыру **(сөйлеуді дамыту)**				
	«Ұқыпты тамақтану» (сурет бойынша әңгіме)	**Ас туралы мақал мәтел** «Нан тамақтың атасы, Ынтымақ көптің батасы»	**Тыйым сөз** «Дәнді шашпа, Наңды баспа»	**Ойын жаттығу:** Асықпай іш тамақты Жалама ыдыс аяқты	**Дастархан басында өзін өзі ұстауы** (шағын әңгіме)
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар ,үстел-үсті ойындары,бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және т.б.)	**«Қорек іздеген тиін»** Балалар сурет бойынша әңгіме құрастырады, суретті сипаттайды, сол суреттегі тиіннің мүсінін қысу, тарту әдістерін қолданып мүсіндейді. **(Мүсіндеу)** **Қимыл-қозғалыс ойыны.** «Мысық пен тышқан».	"Үлкен және кішкентай қарбыздар". Мақсаты: Балалар антоним сөздерді пайдаланып қарбыздарды ажыратады. Балаларды тұзбен салу әдісі бойынша, қарбыз суретін салады. **(Сөйлеуді дамыту, сурет салу)** **«Дауысына қарай**	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Күзгі орманның ғажайыптары". Мақсаты: Қоңыр, қызғылтсары реңктерді шығарып, күз мезгілін бейнелейді. Дәстүрден тыс әдіс, **(Сурет салу)** **Сюжетті-рөлдік ойын. "Супермаркет».** Мақсаты: Балалар ойын барысында «қанша	"Кішкентай бағбан". Мақсаты: Балаларды «Кішкентай бағбаншы» әңгімесімен таныстыра отырып, әңгімеде кездесетін көркем сөздердің мағынасын түсіндіру. Сұрақтарға интонация, ым-ишарамен жауап беру. **(Көркем әдебиет)** "Күзгі ағаш". Мақсаты: Балаларды қағаз бетінде ағаш діңі мен ұшар басы салынған	"Жемістер". Мақсаты: Балаларды жемістердің негізгі пішінін, алма, алмұртқа тән ерекшеліктерді беруге, бөлшектерді саусақтың және кескіштің көмегімен келтіре отырып, екі қолмен мүсіндеуді үйрету. **(мүсіндеу)** **"Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Сөздік

	Мақсат-міндеттері. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Құралдар: мысық пен тышқанның маскасы. Ережесі: балаларды шеңберге тұрғызып, араларынан мысық пен тышқанды белгілеп, мысық тышқанды қуады, тышқан мысықтан қашады. Тышқан ұсталып қалса, балалар ауысып, ойын басынан бастап ойналады. **(дене шынықтыру)**	**ажырат» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балалардың үй жануарларының дауыстары жөнінде білімдерін тексеру және жетілдіру. - Балалар, мен сендерге әртүрлі дауыстарды саламын, ал сендер сол дауыс қай жануардың даусы екенін табасыңдар. **(қоршаған ортамен танысу)**	болды?» сұрағына жауап береді. Балаларды қоршаған ортадағы өмір туралы білімдерін ойындарда кеңінен қолдануға шақыру; диалог сөйлеуді дамыту. **(математика негіздері, қазақ тілі)** "Жолдағы серігің". Мақсат-міндеттері. Балаларға құрамында: цилиндр, тақтайша, призма, кірпіш, текше бар құрылыс материалдарының жинағынан жеңіл көлікті құрастыруды үйрету; көліктің бөліктерін атау; көлік және оның түрлері туралы, көлікті қандай мақсатта қолдану керектігі туралы түсініктерін дамыту. **(Құрастыру)** **"Қарама-қарсы сөз" атты "жұптар айтысы" жаттығуы.** Мақсаты:. Балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құруға дағдыландыру; сөздік қорды молайту; ойдың шапшаңдығын дамыту. Құралдар: қамшы, доп немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау).	суреттің үстіне макарон өнімдерін өздері қалаған жерге орналастырып, құрастыруды үйрету. **(Құрастыру)** .	қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көгөністер мен жемістерді өсіру, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көгөністерді өсіру үшін адамның қалай еңбектенетіні туралы суреттер. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **«Үш аю, Түлкі мен тырна»** ертегілері. Мақсаты: Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мінерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қодануға ынталандыру. **(Көркем әдебиет)**

			- Балалар, қарама-қарсы мағынадағы сөздердің жұптарын айту үшін айтыс жариялайық. - Қамшының сабын екі баланың қайсын нұсқап көрсетсем, сол бала айтысты бастап, мағынасы қарама-қарсы мағынадағы сөзді айтуы керек. - Білмеген балаға білетін бала көмек беріп, айтысты әрі қарай жалғастырады. Бастаймыз! - Жақын - алыс. - Үлкен - кішкентай. - Ұзын - қысқа. - Қорқақ - батыл. - Зұлым - мейірімді (пантомима арқылы көмектесуге болады). - Баяу - жылдам. - Астында - үстінде. - Артында - алдында. - Биік - аласа. - қатты - жұмсақ - Ауыр - жеңіл. - Сол жақ - оң жақ. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**		
Балалармен жеке жұмыс	**«Тәулік бөліктері».** Мақсаты: Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атау, бір-бірінен ажырату дағдыларын	**Дидактикалық ойын (коммуникация).** «Тіл туралы ертегі» - артикуляциялық гимнастика Мақсаты: Артикуляциялық аппаратты дамыту.	**Дидактикалық ойын (таным).** «Қуыршақтарға моншақтар алыңдар». Мақсаты: Үлгі бойынша түс таңдау. Материал: негізгі түстердегі	**Дидактикалық ойын. "Сиқырлы "- ң"әрпі"** Мақсаты Балалардың "ң" дыбысын дұрыс айтуын қадағалау. Балалар "ң" әрпі бар сөздерді айту қажет. Мысалы: аң, таң, мұң,	**Дидактикалық ойын «Фотоаппарат».** Мақсаты: Ассоциативті ойлауды, ерікті зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: лото

	жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: суреттер. Ойынның мазмұны: балалар суретті кезек-кезек алып, тәуліктің қай бөлігі екенін айтады, сол сурет бойынша әңгіме құрайды. **(математика негіздері)**	**(сөйлеуді дамыту)**	қуыршақтардың фигуралары, әртүрлі мөлшердегі негізгі түстердің шеңберлері. **(сөйлеуді дамыту)**	шаң, маң, маңай, маңдай, таңдай, сең, жең, мең, көң және тағы басқа. **(сөйлеуді дамыту)**	карталары немесе кез келген басқа суреттер. Сипаттамасы: 5 секунд ішінде балаға карточканы көрсету. Содан кейін оны алып тастаңыз және онда не бейнеленгенін еске түсіруді ұсыныңыз. Егер балаға жауап беру қиын болса, оған сұрақ қойыңыз: қанша, қандай түс және тағы басқа. Тапқан суретін, атап, шаблон арқылы сол суретті салу **(құрастыру, сурет салу)**
Серуенге дайындық	Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігі үшін жағдай жасау. Ретімен киіну **(ауа-райына байланысты),**дұрыс киіне білулерін бақылау **(сөйлеуді дамыту,өзін-өзі тыңдай білу дағдылары, үлкен және ұсақ моториканы дамыту)**				
	Қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілінің неше айы бар?	«Тату болып ойнаңдар» (балаларды достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу)	«Серуен кезінде» (тазалық туралы әңгіме)	«Сондай бала болама?» (өлең оқып беру)	«Киімдерін ұқыпты жинау» (серуенге шығар кезінде шағын әңгіме)
Серуен	**Ойын алаңдарын тазлау (еңбек қызметі). Еркін ойындар ойнату**				
	Топырақты бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз) Мақсаты: Ауа райына байланысты топырақтың касиетінің әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ.** **Ескен Елубаев**	**Бірінші қатқақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсаты:. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру.	**Қимылды ойын: «Өзіне жұп табу». (дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Зейінді, қимыл жылдамдығын жетілдіру. атқару. **Өз бетімен ойындар:** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ	**Желді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға желдің соғып тұрғанын жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру.	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойыны), киімін бақылауға; киім түрлерін, олардың атауларын атауға (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және

	«Күзде». Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп? Қайтқан күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп? Қамба толды астыққа, Алғыс саған, алтын күз! Бір уыс дән шаштық та, Арба қауын алдық біз! **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене**	**Тақпақ.** **Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын. «Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдауға және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншыға жеткізбеуге тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа	моторикасын дамыту.	Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, желдің бар не жоғын байқауға шақырады. Балалар желдің қатты соғып немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. (математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарап, далада желдің барын не жоғын анықтау. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны.**	тағы басқа); киім мен ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балаларды мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын: «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бағытты шеңберге ауыстырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу.

	шынықтыру) Мақсаты: Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.	тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, бәрі ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сай шапалақтайды да, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу" қашып қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталып қалса, оны сомдаған бала "бояушы" болады.		**(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог қарсы бетіне тұрады. Алаңның ортасындағы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін ойыншы балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - балаға бір қолын тигізуді білдіреді. Педагог алаңның шетінен балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды алдын ала сызып	Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ересек балалармен бірлесіп ойнау. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балаларды бастамашылдыққа ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

		"Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстыгүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру үшін дербестігін дамыту, белсенді болуға тәрбиелеу.		қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталғанда "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саны саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар:** далаға шығарылған материалмен алаңда ойын ойнау, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. Мақсат-міндеттері. Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу	Тақпақ «Жел» Жел улейді у- у-у. Құйын келіп билейді зу- зу- зу. Қатты қатты жел соқты гу- гу- гу. Жапырақтар қол соқты ду- ду- ду.	. Д/ойын: «Ең таза шкаф» Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады	Тақпақ «Жел» Жел улейді у- у-у. Құйын келіп билейді зу- зу- зу. Қатты қатты жел соқты гу- гу- гу. Жапырақтар қол соқты ду- ду- ду.	«Кілемше» Кілемшеміз жайылған Ол тектен тектұрмайды Табандарын тазалап Топта тазалық сақтайды.	Балаларға тақпақ жаттату. «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғаның, Жапырақтар сезгендей. Желмен ұшып барады, Жерге қонып үлгермей
Кешкі ас	Ас туралы мақал – мәтел « Ас иесімен тәтті	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө. Ақылбеков	Ырым ,тыйым сөздер Нанды бір қолмен үзуге болмайды. Тамақ үстінен	Ас ісшу тәртібі : Ауызында тамақ тұрғанда сөйлемейді.	Дастархан басындағы дәстүрлер: Қуыс үйден құр шықпа.

	тағамымен жақсы»	жаттау.	атттамайды.		
Балалардың дербес әрекеті	**Дидактикалық ойыны. "Соқыр теке".** Мақсаты: Балаларға ән айта жүріп, епті, әрі жылдам болуды үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	Қ/ойын: «күн мен түн »	Ұлттық ойын: «Асық ату» .	Қ/ойын: «Аңжар биі» Қай аңның музыкасы ойнаса сол аңның қимылын салу **(Музыка)**	Қ/ойын: «Тығылыспақ»
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналарға балабақшаға уақытында келуді ескерту.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарын қадағалауды ескерту.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Отбасы - тәрбиенің бастауы» атты тақырыпта әңгімелесу.	Жоба: «Жомарт күз» тақырыбындағы көрмені қорытындылау. Көрме нәтижелерін ата-аналармен талқылау.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

ЖШС «Растишка» балабақшасы
Топ: «Күншуақ» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 07-11 қараша айы, II – апта, 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 07.11.2022	Сейсенбі 08.11.2022	Сәрсенбі 09.11.2022	Бейсенбі 10.11.2022	Жұма 11.11.2022
Балаларды қабылдау	**Д/ойын: «Ту құрастыр»** Мақсаты: Тудың түсін, немен бейнеленгенің айтады. Көк және сары түсті тастардан тудың бейнесін құрастырады. Құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажыратып, атайды. Олардың көлемі мен пішіні бойынша таңдап өз бетінше құрастырады. **(құрастыру)**	**Д/ойын: «Не қалай дыбыстайды?» Мақсаты:** жануарлардың дыбыстарын аудиодан тыңдай отырып дыбыстану ережелерін дамыту, **(Сөйлеуді дамыту)**	**Үстел үсті ойыны: «Үлкен , кіші»** Мақсаты: әр түрлі геометриялық заттарды және басқада денелерді үлкен, кіші деп ажырату.Ойлау қабілетін,ұсақ моторикасын дамыту. **(Математика негіздері)**	**Аз қимылды ойын: «Кәрзеңкеге күзгі жапырақтарды жинастыр»** Мақсаты:Жапырақтар ды түстері бойынша жинайды.Шапшандық қа,ептілікке баулу. **(дене шынықтыру)**	**Д/ ойын: «Бауын тап та, байла»** Мақсаты: Әр түрлі бауларды киімдерге қарап ажырптып бауларыг байлауға даярлау.Ұсақ моторикасын дамыту,ұлттық киімдерге қызығушылықтарын арттыру. **(математика негіздері)**
Ата-аналармен әңгімелессу, кеңес беру	Баланың дамуы және оның жетістіктері мен тәртібі туралы әңгімелесу.	«Өз ана тілінде сөйлеу бала үшін маңызды» Кеңес беру.	«Балаңызға қаншалықты көңіл бөлесіз» Әңгімелесу.	«Сіздің балаңызға ұялы телефонның зияны» тақырыбында сұхбаттасу.	«Демалыс күндерді қалай өткіземін» кеңестер.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел - үсті ойындары,бейнелеу әрекеті,кітаптар	**"Кітап бұрышындағы еңбек".** (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсаты: Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды	**"Ойыншықтарды тәртіпте ұстау".** Мақсаты: Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды	**"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе алдындағы тақтайды дымқыл шүберекпен сүртеміз".** Мақсаты . Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауды үйрету,	**"Күтушіге төсек салуға көмектесу".** Мақсаты Балаларды өз төсек-орындарын ажыратуды үйрету; үлкендерге қолдарынан клген көмектерін жасауға тәрбиелеу; жұмысқа	**"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату".** Мақсаты . Балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс

қарау және тағы басқа әрекеттер)	таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауды, адал еңбектенуге және тәртіп сақтауға тәрбиелеу.	тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүртy және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.	жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, кірлегенде сумен жуып-шаю. **(қоршаған ортамен танысу)** **Жңеңіл көлік** **Мақсаты:** Конструкторлардан жеңіл көлік түрлерін өздерінің қалаулары бойынша құрастырады. **(Құрастыру)**	ұмтылысты, тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	жоспарын құру, алдағы жұмыс үшін қажетті материалдарды таңдау қабілетін жетілдіру.
Таңертеңгі жаттығу	**«Біз мықтымыз»** **Мақсаты:** Жалпы дамытушы жаттығулар. Сапта бір-бірлеп жүруге, бір қалыпты аяқтың ұшымен жүгіруге үйрету.	**«Кім мерген?»** Мақсаты: Кеглилер мен жалпы және кеудеге арналған жаттығуларды жасайды. 1,5-2 метр қашықтықта кеглилерді қағып түсіру.	**«Шынығамыз бәріміз!»** Мақсаты:Әуенмен жалпы дамытушы жаттығуларды жасайды. Негізгі қимылдарды орындайды.	**«Көңілді доптар»** Мақсаты: Негізгі қимыл жаттығуларын доппен жасау. Бастапқы қалыпта тұрып допты бір-біріне беру. Доптарды бір-біріне домалату.	**«Көбелек боламыз»** Мақсаты: Бой түзеулігін дұрыс сақтау, сапта бір-бірлеп түрлі бағытта жүгіруге, бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету,.
Таңғы ас	Салауатты тамақтану-салауатты өмір салты.	Ботқаның пайдасы тұралы әңгімелеу.	«Пайдалы дәмді таңғы ас – ағзаға өте жақсы сіңеді күні бойы тоқ жүресін»	Дәнді дақылдардың түрінен көптеген ботқалар жасалатындығы туралы	Көкөністер мен жемістердің пайдасы туралы сұхбаттасу.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Көлік түрлерімен таныстыру.** Мақсаты: Көлік түрлерін сурет арқылы ажыратып, атайды. Олардың қандай жолда жүретіндерін атайды. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	Жерде жүретін көлік туралы әңгімелесу. (Сурет арқылы) **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Суда жүзетін көлік түрлері туралы әңгімелесу. Артикуляциялық жаттығу «Тіс жазарту» **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, қоршаған ортамен танысу)**	Әуеде ұшатын көлік түрлері тақырыбында әңгімелесу. **Артикуляциялық жаттығу:** «саңырауқұлақ» Жаттығудың дұрыс рындалу тәсілі: ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұрып төменгі жақты басып, ауызды кең ашып ұстау. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, қоршаған орта)**	"Көлік түрлері" тақырыбын пысықтау. Сурет арқылы **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған, іс-әрекет	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **Үстел үсті ойындары. "Көліктерді топтастыр".** Мақсаты: Көліктерді бір-бірінен ажыратып, атауларын атайды. Жүретін жолдарына қарай жапмырады. **(қоршаған ортамен анысу, жапсыру)** **«Алтын күз»** Мақсаты: сары түсті пайдаланып күздің ерекшелігін бейнелеу. Жайпақ ыдысқа сары түсті бояуды дайындап аламыз; -Бояуы бар сары түсті ыдысқа алақанды толықтай малып,алақанды альбом бетіне әртүрлі бағытта саламыз. (**Сурет салу)**	**Музыка (маман жоспары бойынша)** **Дидактикалық ойын. «Домино».** Мақсаты: Баланың көліктер жайлы білімдерін дамыту және пысықтау. Сәйкес көлікті табу және дұрыс атау, оның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын шарты: суреттері сәйкес келетін карточкаларды бір қатарға тізіп қою, кім карточкаларын бәрінен бұрын жиып қояса, сол бала жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі көліктер бейнеленген көлемдері 5×6см карточкалар. **(математика негіздері)**	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **Дидактикалық ойын. "Көңілді қыстырғыштар".** Мақсаты: Қыстырғыштар арқылы саусақ моторикасын дамыту, шығармашылық қабілетін дамыту. Ұсынылған бірнеше фигуралардың ішінен дұрыс таңдау. Балалардың сөздігін кеңейтуге және белсендіруге, сондай-ақ есте сақтау мен ойлауды дамытуға ықпал ету.Дайын пішіндерден жануарлардың пішінін қиып және ол заттарды қағаз бетіне орналастыру(кірпі) **(сөйлеуді дамыту, жапсыру)** **Күзгі ағаш** **Мақсаты:** Қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктерін анықтайды. Күзгі ағаштың түрін анықтап, қоңыр түспен, триз технологиясын пайдаланып (түтікше арқылы үру) әдісі бойынша күзгі ағашың суреттерін салады. Дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, қауіпсіздікті сақтайды. **(Сурет салу)**	**Дидактикалық ойын. «Көліктер».** Мақсат-міндеттері. Көлік түрлерін ажыратуды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** **Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)**	**Үстел үсті ойыны.** «Мозаика». Мақсаты Балаларға берілген суреттердің бөлігін табу және орналастыруды үйрету. Тапқырлыққа тәрбиелеу. **(құрастыру)**
Серуенге дайындық	«Орныңды тап» серуен кезіндегі	Менің ойыншығым» ойын жабдықтарды	«Біз бақытты баламыз!» тақпағын жаттау	«Қатесін тап» ауа-райына байланысты	«Біз көмекші боламыз» балалардың киіну

	тәртіп туралы әңгімелесу	дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу	**Музыка (маман жоспары бойынша)**	ретімен киіну. (шалбар, кеудеше, жемпір) ауа-райына сәйкес киінуді көрсету **(қоршаған ортамен танысу)**	кезінде бір-біріне көмектесу арқылы үлкен және ұсақ маториканы дамыту.
Серуен	**Көліктерді бақылау.** Мақсаты: Балаларға балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауды, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші) атап айтуға ынталандыру; түсін, айырмашылықтарын табуға машықтандыру. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту) "Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** Мақсаты: Балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.	**Автобустарды бақылау.** Мақсаты: Қоғамдық көлік – автобус туралы білімдерін кеңейтіп, тереңдету; жеке көлік (тасымалдайтын) оларды ажырата білу. Қоғамдық көлікке өздерін ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру (үлкендерге орын беру, ақырын сөйлеу, жол ақысын төлеу). Жұмбақ. Жүргіздім бұл үйімді, Жүйткісе, жұрт сүйінді. Бар жолмен жүртты тасып жүр Жылдамдыққа басып жүр. (Автобус) **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет) Қимылды ойын. «Бос орын». (дене шынықтыру)** Мақсаты Сигнал бойынша (жүргізуші	**Жеңіл көлікті бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты: Жеңіл көліктер жайлы біліп, оларды атап көрсету; жеңіл көліктердің қосалқы бөлшектері жөнінде білімдерін кеңейту. Жүк мәшинесі мен жеңіл мәшиненің айырмашылықтарын атап көрсету. Жұмбақтар. Арқасында алып жүр, ала тайым шауып жүр. (Автобус) Табанында жолы бар, төбесінде қолы бар. (Трамвай) **Қимылды ойын. «Такси». (дене шынықтыру)** Мақсаты . Екі аяқты түзу ұстап, аяқтың ұшымен гимнастикалық шеңберді алып (обруч), қосақтасып жүгіру. Бір-бірін итермеу, ойын ережесін сақтау. **"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушісін мұқият	**Жүк автокөлігін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Жүргізуші мамандығы туралы жалпы білімдерін қалыптастыру. Жүк мәшинесінің құрылысы туралы білімді бекіту (кузов, кабина және тағы басқа), олардың атауын білу; жеңіл автокөліктен ажыратуға үйрету. (сүт таситын мәшине, жүк таситын мәшине) Жұмбақ. Резеңке аяқты жануармын, Барлық жолдарды кезіп өтемін, Құрылыста іске жараймын, Жұмыстан мен қорықпаймын. (Мәшине) **Қимылды ойын. «Оқтау тартыс». Қазақ халқының ұлттық ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды шағын топтарға бірігіп, келесідей әрекет етуге	**Ересек балаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Ересек балаларды (мінез-құлықтары, ойындары), киімін бақылауды; киім түрлерін, оларды жеке атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Ұжымдық

	Құралдары: жүк мәшинесі, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине және тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі: - Балалар, көрсетілген суретке қарап, көліктердің қайда жүретінін қимылмен білдірейік. Жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты сермейміз. Ойынды, екі топқа бөлініп ойнауға болады. **Еңбек әрекеті:** алаңды тастардан тазалау. **(құрастыру, дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты: Тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге	ойыншыға қолмын тигізеді) ойын ережелерін сақтап (шеңберді айналып жүгіреді) босаған орынға жылдам отыруды үйрету. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бір бағытта жылып, алдыға секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алдыға қарай секіруді үйренеді. **Еңбек:** күркедегі жолды қардан тазалау. Тапсырма орындауда мақсаттылықты, күш-жігер салуға, ептілікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. «Қардан құрылыстар жасау».** Қарды жиып, күрекпен нығыздап, одан қажетті пішінді жасауды үйрету. Бірлесіп ойнауға тәрбиелеу.	тындауды үйрету, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын сүйеп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасқан күйде жылдам тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. **Еңбек:** берілген жеке тапсырманы мұқият орындауға үйрету. Еңбекке дұрыс көзқарастарын тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар. «Секіргішпен ойна».** Ұялшақ және сенімсіз балаларды өзгелермен бірлесіп ойнауға ынғайлы жағдай жасау.	(белгі бойынша арқанды мен қарама-қарсы топ балаларын өзіне тарту) үйрету. **"Кім жылдам?" қимы"Тым-тырақай" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін ойнайтын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар жылдам шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру) лды ойын-жаттығуы.**	тапсырмаларды орындауды үйрету, өзара достық қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келген көмектерін беруге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар Жүргізуші рөлін өзіне алуды қалыптастыру; белсенділікті, дербестікті тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

	дағдыландыру. тастарды арнайы жерге немесе ыдысқа жиналады. Кейін тастарды бояп, қызықты құрылымдарды жасауға болады. Мақсаты: Балаларды бір бағытта жылжып, алдыға секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына көлденең сызықтарды салып қою. Балалар, сызықтарды баспай, алға секіруге үйренеді. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты: Қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.			**(дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру біліктіліктерін бекіту. **Еңбек:** әткеншектерді қардан тазалау. Балаларды күрекпен жұмыс істеуді үйрету (қарды шанаға тиеп, арнаулы орындарға апару). Еңбектің маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойындар:** әткеншек тебу. Мақсат-міндеттері. Бірігіп жұмыс істеу үшін балалардың шағын топтарға бірігуін қолдау; біріккен қызметтегі тәртіп ережелері мен нормаларын орындауды үйрету.	
Серуеннен оралу	«Менің Отаным» өлеңін жаттау. Отан - менің ата-анам,	Тиым сөздерді жаттау. «Суға түкірме», «Нанды баспа», «Дастархан	Мақал- мәтел жаттау. Таза болса - табиғат, Аман болар - адамзат**.** Д/ойын: «Ең таза шкаф»	«Кілемше» Кілемшеміз жайылған Ол тектен тектұрмайды Табандарын тазалап	Мақал мәтел айту. «Еңбекпен ел көгерер, Жаңбырмен жер көгерер»

	Отан- досым , бауырым. Отан- өлкем, астанам, Отан- туған ауылым.	басында кекірме» т.б. сөздердің мағынасын айтып түсіндіру.	Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады	Топта тазалық сақтайды.	
Түскі ас	Дастарқан басындағы дәстүрлер: Дастархан басында адамадар жасына қарай отырады. Астан кейін дастархан басындағы ең үлкен, құрметті адам асқа бата береді.	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө.Ақылбеков жаттау Гигиеналық шара: «Дос бол сабын суменен, жуын күнде су мен сен, жуынсаң сен әрдайым, таза бетің, маңдайың»	ЫРым, тыйым сөз Қонаққа сынық ыдыспен ас беруге болмайды. Дәмді табақтың ортасынан алма, өз алдыңнан алып же.	Ас ішу тәртібі: Тамақ ішіп отырып, кітап оқуға, теледидар көруге болмайды. Асты асықпай әбден шайнап жеу керек.	Ас туралы мақал мәтел «Ас атасы нан, нан атасы дән»
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау **(тыныш музыка тыңдау).** Ертегі айту, кітіп оқу **(көркемдік қызмет)**				
	Тыныш күйге енеді, Мойындарымыз да жайымен. Еркіндеріміз сәл ашылып Дем аламыз жайымен. (әуенмен) «	Құмырсқа қанағаты» ертегісін оқып беріп, барлық баланы ұйықтату. **(көркем әдебиет)**	Кірпіктеріміз айқасты, Көздеріміз жұмылды. Дем аламыз жай ғана, Ұйқыға біз кірістік. (әуенмен)	Мойын, бас, қол, аяқтар, Ғажайып бір күйге енді. Дем алады барлығы, Тыныш бір күй кешеді. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы, Дем алады барлығы. (әуенмен)
Біртіндеп ұйқыдан ояту,сауықтыру шаралары	Күндізгі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары, жалпақ табандылықтың алдын-алу мақсатында ортопедиялық жолдармен жүру**) (дене белсенділігі)**				
	Сергіту гимнастилкасын жүргізу. Салқын сумен шайыну.	Төсек үстінде жатып, аяқ қолдарына гимнастикалық жаттығу жасау. Орнынан тұрып, еденді жалаң аяқ 4-5 мин басып жүру.	Күн, ауа, су процедураларын қабылдау. Бөлмеге түскен күнге қыздырыну. Сумен шайыну. Ауаны алмастырып таза ауада дем алу.	Беті-қолын, мойынын салқын бсумен жуу. Көзге арналған жаттығулар.	Су жолдарымен жалаң аяқ жүру. Сергіту гимнастикасын жүргізу.
Бесін ас	Бесінас алдында гигиеналық рәсімдерді орындау **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне –өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі)** балалардың назарын тамаққа аудару, мәдени тамақтанумен таныстыру **(сөйлеуді дамыту)**				
	«Ұқыпты тамақтану» (сурет бойынша әңгіме)	**Ас туралы мақал мәтел** «Нан тамақтың атасы, ЫНтымақ көптің батасы»	**Тыйым сөз** «Дәнді шашпа, Наңды баспа»	**Ойын жаттығу:** Асықпай іш тамақты Жалама ыдыс аяқты	**Дастархан басында өзін өзі ұстауы** (шағын әңгіме)

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар ,үстел-үсті ойындары,бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және т.б.)	"Асқабақ тиелген трактор". Мақсаты: Балаларға трактор көлігі туралы түсінік бере отырып, оның жалпы атауы көлік болатыны туралы түсініктерін кеңейту. Асқабақты тартып, қысу арқылы мүсіндеу. **(Қоршаған ортамен танысу, мүсіндеу)** **"Көліктердің орнын тап" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балалардың көліктердің қозғалыс ортасы жөніндегі білімдерін пысықтау. Көліктерді топтастыру дағдыларын жетілдіру. **(сөйлеуді дамыту)** **Жапсырудан ойын-жаттығу** "Жүк көлігі". Мақсат-міндеттері. Балаларға жүк көлігінің үлгілерін қағаз бетіне орналастырып жапсыруды үйрету.	**Сурет салудан ойын-жаттығу** "Жүк мәшинесі". Мақсаты Балалардың қылқалам арқылы тіктөртбұрыш, дөңгелек сияқты геометриялық пішіндерді салып, ішін бояу техникасына үйрету. (**сурет салу)** **Санамақ.** Мақсаты Көркем сөзді мәнерлеп айтуға дағдыландыру; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. Бір дегенім - білім Екі дегенім - елім. Үш дегенім - үміт, Төрт дегенім - түлік. Бес дегенім - берік, Алты дегенім - арық. Жеті дегенім - желім, Сегіз дегенім - сенім, Тоғыз дегенім - той, Он дегенім -ой, Онға дейін санап қой! **(сөйлеуді дамыту)** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Үй құрастыру". Мақсаты . Балалардың құрылыс нысандарын тұрғызуға қатысатын мамандар жайлы	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Жол ережелері туралы тақпақтармен танысу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ж], [ш] дыбыстары" Мақсат-міндеттері. Балаларды тақпақ шумақтарындағы оқиғаларды сипаттаудағы ұйқасы мен сөздердің ырғақтылығы тәртібімен таныстыру; қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстар туралы жалпы мағлұматтар беру. **"Автобус" қимылды ойын.** Балалар қатарға бір-бірден тұрады. Тәрбиеші автобус жүргізушісінің рөлінде болады. Қалған балалар жолаушылар болады. Тәрбиеші дыбыс берген кезде автобус жылжи бастайды. Ең әуелі, баяу қозғалады. Содан кейін жылдам және одан да жылдамырақ жүреді. Балалар жүрісті баяулатады. Жүргізуші автобусты тоқтатады. Ойын тағы жалғасады. **(дене шынықтыру)** **Дамытушылық ойын.** "Тыныс алуды реттеу". Мақсаты . Балаларды сан ырғағына сәйкес тыныс	**Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Көлік жүргізуші". Мақсаты Балаларды көлік жүргізушінің қызметімен таныстыра отырып, көлік түрлеріне байланысты көркем сөздердің мағынасын түсіндіру; көліктердің пайдалы және зиянды жақтарын ажыратып, сөзбен сипаттап айтуды үйрету. **Дидактикалық ойын.** **"Қандай көлік екенін тап".** Мақсаты . Көлік түрлерін топтастыруды және атауын атауды дағдыландыру. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Көліктер жүретін ұзын және қысқа жолдар". Мақсаты Балаларға заттардың ұзындығының қасиеттері жөнінде білім беру. **"Қара да, қайтала" ойын жаттығуы.** Мақсаты Көру арқылы қабылдауын, қиялдарын дамыту, кеңістіктегі, жазықтықтағы геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту. «Ориғами» үлгісі	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Көліктер". Мақсаты . Балаларға көлік туралы түсінік беру; көлік түрлерін ерекшеліктеріне қарай топтастырып, атқаратын қызметіне қарай салыстыруды үйрету. **"Алманы құрастырамын" дидактикалық ойыны.** Мақсаты Балаларды жылдам ойлауға тәрбиелеу. Ойынның барысы: балаларға қиылған түрлі-түсті алманың суреттері беріледі. Балалар өздері таңдаған бір алманы құрастырып шығады. **(құрастыру)** **Математика негіздері** "Аю циркте қандай өнер көрсетеді?" Мақсат-міндеттері. Балалармен 1-5-ке дейінгі сандарды қайталау; цилиндр және оның қасиеттерімен таныстыру; қоршаған ортадан цилиндр

	Дидактикалық ойын. "Көлік жүк тасымалдауда". Мақсат-міндеттері. Геометриялық пішіндерді түсі мен көлеміне қарай ажырату біліктерін дамыту. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** **«Дөңгелек, үшбұрыш, шаршыға ұқсайтын заттарды тап» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Пішіндерді қайталау, түстерді қабылдауын және қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	білімдерін кеңейту және бекіту; еңбексүйгіштікке, жауапкершілікке тәрбиелеу. **Керекті құрал-жабдықтар.** Құрылыс материалдары, қағаз беттері, қара карындаштар, сызбалар, ойыншық жүк тасымалдаушылар, құрылысқа керек ойыншық саймандар (балға, бұрауыш, кемпірауыз және тағы басқа). келісім. Педагог құрылысқа қатысатын мамандар жайлы балалармен алдын ала әңгімелеседі. Балалар сәулетші, инженер-құрылысшы, тас қалаушы, жүк тиеуші, жүргізуші, сияқты мамандардың қызметтік міндеттерін анықтайды. Балалар құрылысқа қатысатын мамандардың рөлін өзара бөлісіп алады; өздеріне қажет киімдер мен құрал-жабдықтарды алып, өз орындарына барады.	алуға жаттықтыру; балардың жүргенде дұрыс тыныстауын бекіту. Барысы. Педагог санау бойынша үйретіп өткізеді. Кейін жиі немесе сирек тыныс алу жаттығуларын (терең тыныстау) ұйымдастыруға болады. Тапсырманы орындау барысында белгілі сөздер мен өлеңдерді, әндерді айтқызып жаттықтыруға болады. **(дербес әрекет, дене шынықтыру)**	бойынша машина құрастыру. **(құрастыру)**	пішінді заттарды көре білуді үйрету.

		Педагог ойынды сәулетші бастайтынын айтады. Кейін балалар жүк тиеуші, жүргізуші, кірпіш қалаушы мен инженер-құрылысшының жұмыстарын орындайды. Педагог диалог барысында ойыншылар арасындағы сөйлеу тізбегін, әдептілік ережелерінің сақталуын реттейді, бекіту сұрақтарын қояды. Педагог балармен бірге қорытынды жасайды: салынған үйдің сапасы жақсы болу үшін, құрылыс мамандарының ақылдасуы; жұмысты жоспарға сәйкес орындауы; үй тұрғызуда қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы. **(сөйлеуді дамыту, құрастыру)**			
Балалармен жеке жұмыс	**Жыл мезгілі туралы әңгіме.** Мақсаты: Сұрақтарға толық жауап беруді үйрету. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. "Затты сипаттамасынан таны".** Мақсат-міндеттер: зейінін, ойлау қабілетін,	**Дидактикалық ойын. «Көлеңкесінен таны».** Мақсат-міндеттері. Суреттегі көлік түрлерін көлеңкесінен танып, сызық арқылы қосуды ұсынады. **(сөйлеуді дамыту)**	**Дидактикалық ойын. "Қазынасы бар сандық".** Мақсаты . Қиял, талдау дағдыларын дамыту. Ойын материалы және көрнекі құралдар: қорап	**Дидактикалық ойын. «Шектес сандарды ата».** Мақсаты Балаларға ойынға қызығушылықтарын арттыру, ойлау

		жылдамдығын дамытады. **(сөйлеуді дамыту)**		(сөмке); қорапқа (сөмкеге) салынған жеуге болатын кез келген (жеуге болмайтын) зат. Сипаттама: ішіндегі затты қолмен сипап сезу арқылы табу. Сол тапқан заттардың суреттерін екі топқа бөліп суреттерін салу. **(сөйлеуді дамыту, сурет салу)**	қабілеттерін дамыту. Ойын ережесі: бұл ойын үшін бірнеше бөліктен жасалған карточка болу керек. Торкөзге жазылған сандар, ал бір торкөзге сан жазылмайды. Балалар сол жоқ санды тауып алып атау керек. Ойын бірнеше рет қайталанады., **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық	Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігі үшін жағдай жасау. Ретімен киіну **(ауа-райына байланысты),**дұрыс киіне білулерін бақылау **(сөйлеуді дамыту,өзін-өзі тыңдай білу дағдылары, үлкен және ұсақ мотериканы дамыту)**				
	Қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілінің неше айы бар?	«Тату болып ойнаңдар» (балаларды достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу)	«Серуен кезінде» (тазалық туралы әңгіме)	«Сондай бала болама?» (өлең оқып беру)	«Киімдерін ұқыпты жинау» (серуенге шығар кезінде шағын әңгіме)
Серуен	**Ойын алаңдарын тазлау (еңбек қызметі). Еркін ойындар ойнату**				
	Көліктерді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту) Мақсаты:. Балаларға балабақша маңайында жүрген көлік үлгілерін бақылауды, барлығына ортақ бөлшектер мен белгілерді (салон, дөңгелектер, рөл, мотор, жүргізуші)	**Автобустарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты . Қоғамдық көлік – автобус туралы білімдерін кеңейту және тереңдету; жеке көлік (тасымалдайтын) оларды ажырата білу. Қоғамдық	**Жеңіл көлікті бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Жеңіл көліктер жайлы біліп, оларды атап көрсету; жеңіл көліктердің қосалқы бөліктері жөнінде білімдерін кеңейту. Жүк мәшинесі мен жеңіл мәшинеңің айырмашылықтарын атап көрсету. Жұмбақтар. Арқасында алып жүр, ала тайым шауып жүр.	**Жүк автокөлігін бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Жүргізуші мамандығы туралы жалпы білімдерін қалыптастыру. Жүк мәшинесінің құрылысы туралы білімді бекіту (кузов, кабина және тағы басқа), олардың атауын білу; жеңіл автокөліктен ажыратудыүйрету. (сүт таситын мәшине, жүк	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Ересек балаларды (мінез-құлықтары, ойындары), киімін бақылауды; киім түрлерін, оларды жеке атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және

	айтқызу; түсін, бір-бірінен айырмашылықтарын табуға машықтандыру. **"Қандай көлік қайда жүреді?" дамытушы жаттығуы.** Мақсат-міндеттері. Балалардың көліктер туралы ұғымдарын пысықтау, қызығушылығын арттыру; зеректікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Құралдары: жүк машинасы, кеме, пойыз, велосипед, автобус, ұшақ, жеңіл мәшине тағы басқа. Балаларға суреттер көрсетіледі: - Балалар, суретке қарайық. Балалар, көліктердің қайда жүретінін қимылмен көрсетейік: жерде жүрсе - аяқтарымызды топылдатамыз, суда жүзсе - қолымызбен суда жүзгендей қимылдар жасаймыз, аспанда ұшса - қолдарымызды қанат сияқты	көлікте өздерін ұстау ережелерімен таныстыруды жалғастыру (үлкендерге орын беру, ақырын сөйлеу, жол ақысын төлеу). Жұмбақ. Жүргіздім бұл үйімді, Жүйткісе, жұрт сүйінді. Бар жолмен жұртты тасып жүр Жылдамдыққа басып жүр. (Автобус.) **Қимылды ойын. «Бос орын». (дене шынықтыру)** Мақсаты Белгі бойынша (жүргізуші ойыншыға қолын тигізеді) ойын ережелерін сақтап (шеңберді айналып жүгіреді) босатылған орынға тез отыруды үйрету. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. балаларды бір бағытта жылжып секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына көлденең	(Автобус.) Табанында жолы бар, төбесінде қолы бар. (Трамвай.) **Қимылды ойын. «Такси». (дене шынықтыру)** Мақсаты Екі аяқты түзу ұстап, аяқтың ұшымен гимнастикалық шеңберді алып (обруч), қосақтасып жүгіру. Бір-бірін итермеу, ойын ережесін сақтау. **"Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушісін мұқият тындай білуге, мықтылыққа, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын сүйеп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші: Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді. Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, орындарынан жылдам тұруы керек. Қайсы қарсыласын арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын	таситын мәшине) Жұмбақ. Резеңке аяқты жануармын, Барлық жолдарды кезіп өтемін, Құрылыста іске жараймын, Жұмыстан мен қорықпаймын. (Мәшине) **Қимылды ойын. «Оқтау тартыс». Қазақ халқының ұлттық ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды шағын топтарда бірігіп, келісе әрекет етуге (белгі бойынша арқанды және қарама-қарсы топтың балаларын өзіне тарту) үйрету. **"Кім жылдам?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Кедергілерді жойып, жан-жаққа жүгіру біліктіліктерін бекіту. **Еңбек:** әткеншектерді қардан тазалау. Балаларды күрекпен жұмыс істеуге үйрету (қарды шанаға тиеп, арнаулы орындарға апару). Еңбектің маңыздылығын түсіндіру. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әткеншек тебу. Мақсат-міндеттері. Бірігіп жұмыс ітеу үшін балалардың шағын топтар құруын қолдау; біріккен қызметтегі тәртіп	тағы басқа); киім және ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, өзара достық қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келген көмектерін беруге тәрбиелеу. Өз бетімен ойындар: ересек балалармен бірлескен ойындар Жүргізуші рөлін өзіне

	сермейміз. Ойынды екі топтарға бөлініп ойнауға болады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Еңбек әрекеті:** алаңды тастардан тазалау. Мақсаты: тазалыққа, ұқыптылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге дағдыландыру. Тастар арнайы жерге немесе ыдысқа жиналады. Сол тастарды бояп, қызықты құрылымдар жасауға болады. **"Тым-тырақай" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты: Балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында санамақ сөздерінен кейін ұстап алушылардың	сызықтарды салып қою. Балалар сызықтарды баспай, алға секіруді үйренеді. **Еңбек:** күркедегі жолды қардан тазалау. Тапсырма орындауда мақсаттылықты, күш-жігер салуға, ептілікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар. «Қардан құрылыстар жасау».** Қарды жиып, оларды күрекпен нығыздап, қажетті пішін құрауды үйрету. Бірігіп ойнауға тәрбиелеу.	келтіреді. **Еңбек:** берілген жеке тапсырманы мұқият орындауды үйрету. Еңбекке дұрыс көзқарастары тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар: «Секіргішпен ойна».** Ұялшақ және өзіне сенімсіз балалардың өзгелермен бірлесіп ойнауларына қолайлы жағдай жасау.	ережелерін орындауды үйрету.	алуды қалыптастыру; белсенділікті, дербестікті тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

	рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі-үш бала ұсталып қалғаннан кейін, тәрбиеші "Бір, екі, үш!" деп санағанша, балалар шеңбер құрып тұра қалады. Ойын қайта басталады. **"Сызықты баспа" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды бір бағытта жылжып секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына көлденең сызықтарды салып қою керек. Балалар сызықтарды баспай, алға секіруді үйренеді. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, шығарылған**				

	материалмен ойындар. Мақсаты. Қимыл-қозғалыс координациясын дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.				
Серуеннен оралу	**«Кілемше»** Кілемшеміз жайылған Ол тектен тектұрмайды Табандарын тазалап Топта тазалық сақтайды.	Д/ойын: «Ең таза шкаф» Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады.	Тиым сөздерді жаттау. «Суға түкірме», «Нанды баспа», «Дастархан басында кекірме» т.б. сөздердің мағынасын айтып түсіндіру.	Мақал- мәтел жаттау. Таза болса - табиғат, Аман болар - адамзат**.** Д/ойын: «Ең таза шкаф» Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады	Мақал мәтел айту. «Еңбекпен ел көгерер, Жаңбырмен жер көгерер» мақалды анық нақты айтуға дағдыландыру. **(Қазақ тілі)**
Кешкі ас	Кешкі ас алдында гигиеналық рәсімдерді орындау **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне –өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі)** балалардың назарын тамаққа аудару, мәдени тамақтанумен таныстыру **(сөйлеуді дамыту)**				
	Балаларға ауызды жауып жеуді, асты дыбыссыз шайнауды үйретуді жалғастыру. Асты ұқыпты, таза жеу. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркем сөз)**	Дастарқанның басында, Өзіңді жақсы ұста! Дұрыс отыр! Асыңды іш! Бойыңа көп жина күш.	Ырым ,тыйым сөздер Нанды бір қолмен үзуге болмайды. Тамақ үстінен атттамайды.	Ас ісшу тәртібі : Ауызында тамақ тұрғанда сөйлемейді.	Дастархан басындағы дәстүрлер: Қуыс үйден құр шықпа.
Балалардың дербес әрекеті	Балалардың әр –түрлі іс-әрекеттері нәтижесінде жүзеге асырылады **(ойын,қимыл-қозғалыс,танымдық,шығармашылық-зертеушілік,эксперименттік ,еңбек ,дербес)**				
	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте	Қимылдардв музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың	**Театрландырылған қойылым.** "Үйшік" ертегісі. Мақсаы . Танымал ертегі мазмұнын балалардың	Егерде... Мақсаты. Ермексазды қолданып, өзіне ұнаған көлік түрін мүсіндеп, өзіне ерекшеліктерін ескере	Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. Көлікке жол салып, гараж құрастырып,

	жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(коммуникативті дағдылар, көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту,музыканың көңілді, ойнақы сипатын қабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу, музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру **(музыка)**	естеріне түсіру, есте сақтау, ойлау, эмоционалды, ым-ишарамен түсінісу қабілеттерін дамыту. Керекті құрал-жадықтар. Киім-кешектер, "Үйшік" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің бетперделері. Барысы. Педагог балаларға "Үйшік" ертегісін мазмұндап береді. Балалар өз қалаулары бойынша ертегі кейіпкерлерін ойнайтын балаларды таңдап алады, кейіпкерлер сәйкес өз костюмдерін киіп, тиісті орындарына барады. Басында автор сөздерін педагог өзі айтады, ал кейінгі бөлімдерде автор рөліне балалардың бірін ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді бөлек қатарға тұрғызады, көрермендерге қай бала, қай кейіпкердің рөлін ойнағанын таныстырады. Әртіс балалар көрермендерге құрмет білдіріп, бас иеді де, қошеметпен мақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан шығарманың осылай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекетіне қысқаша талдау жасайды. **(көркем әдебиет)**	отырып, тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндейді. **(қоршаған ортамен танысу мүсіндеу)**	қағаз бетіне жапсыру **(Жапсыру)** Еркін ойындар. **«Ғажайып қоржын» Мақсаты:** Қоржынның ішіндегі геометриялық пішіндерді сипап сезу арқылы зерттеуіне жағдай жасау. Атауын айту дағдысын дамыту. **(Математика негіздері)**

Балалардың үйге қайтуы	«Жол жүру ережелері», «Қауіпсіздік әліппесі» тақырыптарында әңгімелесу.	"Балаңызға ертегі оқисыз ба?" тақырыбында ата-аналарға сауалнама жүргізу.	Ата-аналарға кеңес беру. "Ішек ауруларының алдын алу».	"Балабақшадағы жетістіктеріміз" тақырыбында көрме ұйымдастыру.	«Баланың үйдегі және балабақшадағы тәртібі» тақырыбында ата-аналар жиналысын өткізу.

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

ЖШС «Растишка» балабақшасы
Топ: «Күншуақ» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 14-18 ққараша айы, III – апта, 2022-2023 оқу жылы

Күнтәртібінің лгісі	Дүйсенбі 14.11.2022	Сейсенбі 15.11.2022	Сәрсенбі 16.11.2022	Бейсенбі 17.11.2022	Жұма 18.11.2022
Балалардықабылдау	«Сымсыз телефон» Мақсаты: берілген сөздердегі (ү, ұ) дыбыстарды анық айтады. Шарты: үкі, үй, ұршық т.бсөздерін бір – біріне сыбырлап жеткізеді. **(қазақ тілі)**	«Мен кіммін» ойыны Мақсаты: әңгімеге қатысып, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қояды және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап береді. Шарты: Қаралған кітапты бірге әңгімелеуде бір – біріне сұрақ қояды. **(сөйлеуді дамыту)**	«Ашық микрофон» әдісі Мақсаты: балаларға кез келген сұрақтар қойып, толық жауап алу. Дамытушы ойын:Мен бастаймын сен аякта Мақсаты: тәрбиеші кез келген тақпақ, мақал, өлеңді бастайды, балалар аяқтайды. **(көркем әдебиет)**	«Көңілді смайк» Мақсаты: ым-ишара, қимыл қолданады. «Кубизм» әдісі Шарты: Кубикті лақтырып, қандай көңіл күйге түседі, соны ым-ишарамен салады. **(көркем әдебиет)**	«Санап, тыңдап, жауабын тап!»» Мақсаты: Әртүрлі сезім мүшелерінің көмегімен санайды. (көру, есту, иіс сезу) Дид \ойын: «Барлығы қанша?» Шарты: аудионы тыңдау арқылы барлығы қанша жануар?**(математика негіздері»**
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Бұзақылық пен еркелік» тақырыбы бойынша әңгіме Мақсаты: Ата-аналар арасында бұзақылық пен еркеліктің айырмашылығы туралы түсінік қалыптастыру. Сұрақтар 1. Бұзақылық дегеніміз не? 2. Еркелік дегеніміз не 3. Айырмашылығы неде?	«Отбасы. отбасылық климат. Мақсаты: Отбасы тәрбиесінің жалпы шарттарын білу. Ата-аналардың отбасы климаты және оның баладамуына әсері туралы түсініктерін қалыптастыру. Сұрақтар 1. Отбасы дегеніміз не? 2. «Отбасы климаты» дегенді ата-аналар не түсінеді? 3. Ол неге байланысты? 4. Ол қандай болуы керек? 5. Отбасылар нені үйренуі керек	«Егер балалар агрессивті ойындар ойнаса» тақырыбына әңгіме. Мақсаты: Балалар ойындарындағы агрессияның себептерін анықтау. Сұрақтар 1. Сіздің ойыңызша, бала агрессивті мінез-құлықты қай жерден көре алды? (көшеде, үйде, теледидарда). 2. Балаларға осы тақырыптарды сахналау мүмкіндігін беру керек пе? 3. Үлкендердің агрессивті мінез-құлқын	«Сіздің балаңыз» Мақсаты: Баланың отбасындағы мінез-құлқы туралы ата-ананың пікірін білу. Сұрақтар 1. Сіз өзіңіздің балаңыздың ұялы екенін санайсыз ба? 2. Бала әдеттегі режимнің бұзылуына қалай қарайды? 3. Бала кеште өзін қалай ұстайды? 4. Оның мінез-құлқын өзіңізге қажетті бағытқа бағыттау оңай ма? 5. Сіз өз балаңызға қалай қарайсыз?	Әңгімелесу «Тәулік режимі». Мақсаты: Ата-аналар арасында педагогикалық білімді тарату. Сұрақтар 1. Режим дегеніміз не? 2. Сіз оны үйде бақылайсыз ба? 3. Баланың үй режимі балабақша режимімен сәйкес келе ме?

			қалай түсіндіресіз?	6. Жақын адамдарға деген көзқарасын қалай білдіреді? 7. Балаңыздың көңіл-күйі қаншалықты жиі өзгереді? 8. Баланың қандай мінезі ұнамайды? 9. Сіз бұл туралы нені өзгерткіңіз келеді? 10. Бұл қасиеттер неліктен пайда болды?	
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	«Көркем сөзді жаттау» жаттығуы Мақсаты: Тақпақтың мазмұнын есте сақтап, мәнерлеп оқуға дағдыландыру, көркем сөзге қызығушылықты арттыру, Б.Кірісбаев «Бақшада» өлеңі (**сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	"Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау". Мақсаты Өсімдіктерді таза ұстау әдістері туралы бұрын алған білімдерін нақтылау, балалардың сыртқы түріне, құрылымына назар аудара отырып, өсімдіктен шаңды кетіру әдісін таңдауды үйрету. **(қоршаған ортамен танысу)**	"Кітап бұрышындағы еңбек". (кітаптарды қалпына келтіру) Мақсаты Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеп, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдейді. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауды, оларды мұқият желімдеуді үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). **(Жапсыру)**	"Орындықтарыңды тап". Мақсаты Балаларға тәрбиешінің үұсқауымен өз орындарын белгі арқылы тез табуға, шапшаңдыққа үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтасын, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **(еңбек дағдылары)**	«Біздің шкафта тәртіп бар» Мақсаты. Балалар сыртқы киімдерін шкафтарына орнына ілуді, киімдерін бүктеп салуды дағдыландыру. **(Еңбек дағдылары)**
Таңертенгі жаттығу	«Күн» Бала тік тұрып, қолдарын дене бойымен ұстайды. Қолдарын күнге көтеріп, басының артына қояды, сәл артқа	«Қоян» Біз баланы екі аяқпен секіруге үйретеміз. Өте кішкентай балалармен жаттығу кезінде сіз қоянның құлағы, мұрны,	«Сағат» Тұтқалар белге қойылады, маятниктің қозғалысына еліктей отырып, оңға және солға еңкейту	«Қылыш» Бұл жаттығу қозғалыстарды үйлестіруді дамытуға бағытталған. Бұл нәрестеңізді тізелерін	«Диірмен» Баламен бірге аяқтарыңызды иығыңыздың еніне қойыңыз және бір немесе басқа аяққа еңкейтіңіз,

	еңкейеді, содан кейін қайтадан жоғары тартады, кейде бұлттарды бұлғап, таратады, содан кейін оларды екі жағынан төмен түсіреді.	құйрығы қай жерде екенін біле аласыз.	орындалады. Бұл ретте: «Тик-так, тик-так...» деп айтуға болады.	жоғары көтеру арқылы жүруге үйретуге мүмкіндік береді. Бірнеше қадам жасағаннан кейін ол бір аяқпен тұруы керек, ал тағы бірнеше қадамнан кейін екінші аяқпен тұру керек.	мезгіл-мезгіл жел диірмені сияқты толық шеңбер жасаңыз. Сіз диірмен туралы қандай да бір рифма таба аласыз немесе ойлап таба аласыз.
Таңғы ас	Салауатты тамақтану-салауатты өмір салты	«Дәмді пайдалы таңғы ас - күннің ең жақсы басы»	«Дәмді пайдалы таңғы ас-күннің ең жақсы басы»	Пайдалы дәнді дақылдардың түрі	Ботқаның пайдалы қасиеттері туралы әңгіме
Ұйымдастырылған іс-әрекеткедайындық	(Кел билейік(Мақсаты: Музыканың көңілді би сипатын қабылдауға үйрету.Музыкалық-ырғақтық қимылдар. «Кел билейік» (Б.Байқадамов), «Би» (Е.Андосов)	«Сиқырлы сандық» Мақсаты: Қазақтың ұлттық бұйымдарын пазл суреттер арқылы құрастырып, оларды атайды. (шабадан, кебеже, жүк аяқ, талдырма) Ұлттық бұйымдар туралы түсініктерін кеңейту. Қлтжандылыққа тәрбиелеу. **(құрастыру)**	Төрт түлік жануарлардың пайдасын, қорегін суреттен тауып сызық арқылы қосу. Өздерінің төрт түлік туралы білгендерін әңгімелеу **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	Төрт түлік туралы мақал-мәтелдер жаттау. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)**	«кімнің киімі?» Мақсаты: суретте көрсетілген заттарды ажырату, кииімді бөлек ойыншықтарды бөлек топтастыру. Киімдердің кімдікі екенін сұрау. Менің сіңілімнің, менің қарындасымнын, менің інімнің киімдері деген түсінікті қалыптастыру. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымынынқкестесі бойыншаұйымдастырылған іс-әрекет	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** «Саңырауқұлақтар» Мақсаты: Сақырауқұлақ жайлы білімдерін бекіту. Саңырауқұлақты табиғи материалдардан жасай білуге және пішіндерді дұрыс қолдана білуге	**Музыка (маман жоспары бойынша)** **Дидактикалық ойын.** «Зат неге ұқсайды?» Мақсаты: Балалар бөлме ішіндегі заттарды көру және ұстау арқылы зерттеп, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін	**" Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **Музыка (маман жоспары бойынша)** **Төлдерін тап" дидактикалық ойыны.** Мақсаты Балаларды жылдам ойлануға тәрбиелеу. Ойынның барысы:	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **"Қажетті киімді алыңыз".** Дидактикалық тапсырма: балаларға қысқы, күзгі және жазғы киімдерді ажыратуды үйрету. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу.	**"Зымыранды жинайық".** Дидактикалық тапсырма: балаларды жеке бөліктерден бүкіл тақырыпты құрастыруды үйрету. Дизайн қабілеттерін дамыту. Зейін, есте сақтау және логикалық ойлауды тәрбиелеу. Ойын ережелері:

	дағдыландыру. Шығармашылық қиялдарын дамыту. Табиғатты аялауға тәрбиелеу. **(Құрастыру)** «Аналарымыздың көмекшілеріміз» Мақсаты: Ою элементтерінің ретін (қошқармүйіз, қойізі) олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып, тұрмыстық заттарды безендіру кезінде. Алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдейді. **(Сурет салу, жапсыру)** **«Табиға құбылыстар»** **Мақсаты:** Өлі табиғат құбылыстарын атайды және ажыратады. (Жел,жаңбыр,тұман) **(Қоршаған ортамен танысу)**	атайды (ұзындау-қысқалау.) **(сөйлеуді дамыту, математика егіздері)** **Мазмұнды сурет «Алтын күз»** **Мақсаты:** Күзгі табиғаттан алған әсерін қағаз бетіне бейнелеу. Күзгі ағашты, оның бөлшектерін анық етіп салуды үйрету. Ағаштың діңін төменнен жоғары қарай жіңішкертетінін, яғни жоғары жағы жіңішке, төмен жағы жуан болатынын айту, бұталарын, жапырақтарын, көлденеңнен салып, үйрету, саусақ қимыл қозғалыстарын еркін пайдалану, сызықтарды батыл жүргізу, түстердің үйлесімділігін сезінуге, заттың пішінін ұқсата салуға үйрету. Табиғатты қорғауға тәрбиелеу. **(Сурет салу)**	балаларға қиылған әртүрлі дайын суреттері беріледі. Педагог бір суретін көрсетеді, балалар қай түліктің төлі екенін табады. Төлдерін жеке –жеке анық дұрыс қайталатады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **«Ою-өрнек»** **Мақсаты:** Қазақтың ұлттық оюларының ішінен «құстұмсық», «бота мойын» оюларын трафарет әдісі арқылы суретін салу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға дағдыландыру. **(Сурет салу)**	Ойын ережелері: қуыршаққа дұрыс киім таңдаңыз. Ойын әрекеті: қуыршаққа қажетті киімді табу. Дидактикалық материал: бала саны бойынша қуыршақтар мен қуыршақ киімдерінің кескіндері. Күзгі және жазғы пейзаж суреттері. Ойын барысы. Балалардың алдындағы үстелде қуыршақтар, күзгі және жазғы киімдер бейнеленген. Педагог жазғы және күзгі мезгілдердің суретін кезекпен көрсетеді. Балалар қуыршақтарға сәйкес киім кию керек. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)** **«Алма» ертегісі** **Мақсаты:** Ертегі кейіпкерлерінен сюжеттік композициялар құрып, ұжымдық жұмыстарды орындаудайды. **(мүсіндеу)**	зымыран бөлшектерін дұрыс таңдаңдар, бүктеңдер. Ойын әрекеті: зымыранның жеке бөліктерінің қажетті орнын табу. Дизайнды тек сызба немесе үлгі бойынша орындау. Дидактикалық материал: үлгілер, зымыранның сызбалары. Әр балаға дизайнер. Ойын барысы. Балалар дизайнерден зымыранды үлгі бойынша жинайды. Педагог балаларға бұл үлгі, зымыранның сызбасы екенін айтады. - Біз сізбен бірге конструктор боламыз. Дизайнерлер сызбаларын қарап, содан кейін зымыран жасайды. **(құрасыру, қоршаған ортамен танысу)**
Серуенге дайындық	Балаларға қауіпсіздік ережелерін еске түсіру,	«Күз кереметі» сурет бойынша әңгіме құрастыруды жалғастыру. Жұмбақтарды шешу.	Күз мезгіліне сай дұрыс киінуді қадағалау. Балабақшаға келердегі ауа-райы туралы сұрау.	Дербес қозғалыс әрекеті. Балалардың ойынды ұйымдастырушы ретінде әрекет ету қабілетінжетілдіру, жолдастарымен келіссөздер жүргізу	Балаларды ойын ережелері туралы сөйлесуге шақыру, ойыншылар әртүрлі ойын жағдайларында қалай әрекет ету керектігі туралы сұрақтарға жауап беру

Серуен	**Алғашқы түскен қарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Бақылап қорытынды жасау; күшті аяздардың болмағанынан алғашқы қар ақ болады, ол тез ериді. Қысқы табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге. Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар.) **Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды». (дене шынықтыру)** Мақсат Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру дағдыларын дамыту. **"Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата	**Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты Кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. **Экологиялық міндет:** өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа сүйіспеншілікті дамыту. **Көркемсөз.** М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегін үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. **Табиғат құбылыстарын болжау.** Ыстық жел соқса, жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса, күн ашық болады. Тәжірибе: топырақ салынған бар-екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді.	**Бұлттарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты Балаларға бұлттарды бақылауға қызықтыру және аспанға қарап ауа райының қандай екенін білуді үйрету. **Экологиялық міндет:** жансыз табиғат құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және тағы басқа) Сұрақтар: - Бүгін ауа райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сен аспаннан не көріп тұрсың? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар бір орында тұр ма? Жел бұлттарға қалай әсер етеді? Бұлттар көшіп бара ма? Бұлттар аспанда қалқып жүр ме? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауды, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінен ұқсастықтарды табуға қызықтыру. Балалардың	**Бұлттарды бақылау. (жаңбыр қалай пайда болады). (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсаты Балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауды үйрену. **Экологиялық міндет:** таза ауа барлық тіршілік иелерінің өмір сүруі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу кезінде дұрыс тыныс алуын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейтінімізді айтыңыз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан	**Бұлттарды бақылау. (бұршақ қалай пайда болады) (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты Балаларды аспаннан бұршақ жаууы құбылысымен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. **Экологиялық міндет:** судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың?

	білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Еңбек:** «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсаы Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу: қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс сүрту. **Өз бетімен ойындар:** шашақтармен ойын. Мақсаты . Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.	**(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** Қорытынды: топырақты қопсыту керек. **Экологиялық ойын. "Өсіру".** Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. **"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты Балаларды бір-бірін итермей жүгіруге тәрбиелеу; қауіпсіздікті сақтауды түсіндіру**. (дене шынықтыру)** **Еңбек:** гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсаты Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. **"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. **(дене шынықтыру, сөйлеуді дамыту)** Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек.	айтқан сөздері және бейнелі сөздері үшін мақтау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл-гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. **Жұмбақ** Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт.) **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді	тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. **Көркемсөз (сөйлеуді дамыту)** Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білуі, “Мен - түлкі!” белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлілікке тәрбиелеу. Балалар кішкентай шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші (педагог) балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады. Педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ойыншы балалар жан-жақтарына қарап: "Қу	Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады: Мысығымыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды"

		Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар өз туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылжып жатқанын бақылайды. **Еңбек:** балалармен бірге гүлзарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақтарын бұтақтарын жинау. Мақсаты Ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **Еркін ойын. "Күн мен жаңбыр". (танымдық дағдылар)** Мақсаты Балалардың шығармашылығын, кеңістікті бағдарлауын, қимыл жылдамдығын,	түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған қу түлкі:"Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар "қу түлкіден" жан-жаққа қашып құтылуы керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **Еңбек:** алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсаты Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. **Қозғалыстарды дамыту жыттығулары:** жүгіріп келіп ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсаты Ұшу ауқымын дамыту. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады. Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін.

			зейінін дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуалайжы, секіреді, жүгіреді. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, арқамен теріс қарап жүгіру және тағы басқа) Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.		**Еңбек:** гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттері. Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. **"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.** Мақсаты Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау. **(дене шынықтыру)**
Серуеннен оралу	Серуеннен кейінгі жиын: балалардың серуеннен алған әсері туралы әңгіме Артикуляциялық жаттығу «Бәліш» Аспаз кешке, Пісірді бәліш,	Сезімтал сәттерден алған әсерлер. «Күз» әндерін айту.	«Жануарлардың қысқа дайындықтар туралы , сыртқы түрлері өзгеретін уақыты келді: тиіндер, қояндар және түлкілер» өлеңін оқу.	«Қысқы ертегі» мультфильмін көру	«Не көрдік, не білдік?» ойыны «Егерде...» әдісі

	Білімпен біргеШәй іш. (ауыз кең ашық, еріндер күлімсірейді, жалпақ тілді төменгі ерінге қою керек.Сосын тілдің қырларын жоғары қарай көтеріп «бәлішке» айналдыру)				
Түскі ас	Сұлы ботқасы-сүйектер мен тістерге ие болғысы келетіндер үшін.	Күріш крахмалға бай, құрамында В1, В2 дәрумендері бар төмен калориялы өнім.	Қарақұмық – темірдің, ақуыздың, құнды дәрумендердің мөлшері бойынша көшбасшы.	«Дәрумендердің балаөміріндегі	«Дәрумендердің бала өміріндегі рөлі» кеңесі.
Күндізгіұйқы	Ойыншықпен ұйқы	«Бесік жыры»	Ертегі айту	«Сүйікті ойыншығым» өзімен бірге ұйықтау қауіпсіздікті сезінеді.	Ән тыңдау
Біртінде п ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	№ 1 Ұйқыдан кейінгі жаттығу № 1 Мұрынмен ойнап көрейік Салқын сумен ауыз қуысын шаю	№ 1 Ұйқыдан кейінгі жаттығу №2 «Құлақтарымызбен ойнайық»	№ 1 Ұйқыдан кейінгі жаттығу №3 Табанды шынықтыру массажы Салқын сумен ауыз қуысын шаю	№ 1 Ұйқыдан кейінгі жаттығу №4 Қол массажы	№ 1 Ұйқыдан кейінгі жаттығу Артикуляциялық массаж (дыбыстар)
Бесін ас	Тамақтанар алдында гигеналық шараларды орындау қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»	«Кім көп біледі? ойыны. Көкөністерден дайындалатын тағамдар. Жеміс қайнатпасының жасалу жолдары	Тамақ ішер кезде енді, Сөйлемейміз күлмейміз. Астан басқаөзгені, Елемейміз, білмейміз	Кезекшілердіңжұмысы (асханақұралдарын, майлықтардыүстелгеқою) Тамақтану (өзорнынбілу, дұрысотыру, асханақұралдарындұрысұстайбілу, ұқыптытамақтан усөйлеспеу, алғысайту)	Үстел басында дұрыс отыру дағдысы. Біз үстелге тік отырамыз, арқа тік, аяқтар да түзу. Оң қолымызға қасық, сол қолымызға нан ұстайтынымызды ұмытпайық.
Балалардыңдер бесәрекеті (баяуқимылдыойындар, үстелүстіойындары, бейнелеуәрекеті, кітаптарқарауж	"Алманы тапқан қоян". Мақсаты: Балаларды күзгі алма ағашының жанындағы қоянның бейнесін салу техникасына үйрету; "Алма" қазақ ертегісінің сюжетін пысықтау; қарындашпен қағаздың	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Зообақ тұрғындары туралы жұмбақ жасыру жаттығулары". Мақсаты Балаларды көркемсөздің жұмбақ формасымен таныстыру, жұмбақтың тақпақтан	"Түлкі деген қу болар". Мақсаты Балаларға қағазды бұру арқылы конус жасап, оригами әдісі бойынша түлкінің басын құрастыруға, желім арқылы түлкінің басы мен денесін құрастырып,	"Қояндар отбасы қысқа дайындалады". Мақсаты Балаларды заттардың саны кем болған топқа, бірін қосып, үстемелеу немесе артық топтан бір затты алып тастау сияқты теңдікті орнату тәсіліне	"Батпан құйрық". Мақсаты Балаларды «Батпан құйрық» ертегісінің мазмұнымен таныстыру және ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мұқият тыңдай отырып, қайталауды үйрету. **Дидактикалық ойын.**

әнетағыбасқаәрекеттер)	бір жағына қоянның денесін трафарет арқылы құрастырып, екінші жағына, өз қалаулары бойынша алманы не сәбізді, басқа да жеуге жарамды қоректі салуды дағдыландыру. **(Сурет салу)** **Сюжеттік ойыншықтармен ойындар:** Ертегіні оқу; үстел театры және тағы басқа. Мысалы: үстел театры «Үйшік» орыс халқының ертегісін сахналау. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)** **Қимылды ойын. "Аңшылар мен қояндар".** Мақсаты Балалардың қоян болып секіріп, "аңшыдан" қорғана білуін үйрету. Ойын барысы. Алаңның бір жағына аңшы, келесі жақта қояндарға орын белгіленеді. Әрбір үйде 2-3 қоян болады. Белгі бойынша қояндар үйінен шығып, жайылымда екі аяқты қосып алдыға секіріп жүреді. Тәрбиеші:	негізгі айырмашылығын түсіндіру; ортақ қасиеті бар заттардың жалпылауыш сөзбен аталатыны туралы түсініктерін бекіту. **Үстел үсті ойындары «Бұл қай кезде болады?»** Мақсаты Балалардың жыл мезгілдері, оларға тән белгілер туралы білімдерін бекіту; мәнерлеп сөйлеуді, зейінді, тапқырлықты, шыдамдылықты дамыту. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **Сюжетті-рөлдік ойын "Цирк".** Мақсаты Балалардың циркте жұмыс жасайтын өнерпаздар (сайқымазақ, гимнасшы, сиқыршы, жонглер, аңдарды жаттықтырушы) туралы түсініктерін қалыптастыру; цирк әртістерінің жұмысын түсіндіру; еңбексүйгіштікке, төзімділікке, әдептілікке, саламатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Ойыншық құралдар мен модельдер, циркте жұмыс істейтін әртістерге қажет (доптар, ойыншық аңдар, бас киімдер, таяқтар,	жапсыруды үйрету. **(құрастыру, жапсыру)** **Сюжетті-рөлдік ойын.** "Хайуанаттар бағы". Мақсаты Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай қызмет атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер. Барысы. Педагог ойын алдында	үйрету. **(Математика негіздер)** "Мыршай". Мақсат-міндеттері. Балаларға түлкі туралы түсінік бере отырып, түлкінің сыртқы түрі мен тіршілігі туралы білімдерін кеңейту. **(Қоршаған ортамен танысу)** **"Қай жануардың құйрығы екенін таба аласың ба?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты Балалардың қабылдау, зейін, есте сақтау қабілеттерін дамыту, түстерді, көлемді дұрыс ажыратуға үйрету. **(сөйлеуді дамыту, математика негіздері)** **Сюжеттік-рөлді ойын.** "Табиғи қорық". Мақсаты Балаларға табиғи қорықтар туралы түсінік беру, "Қызыл кітап", қорықта қызмет ететін орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер жайлы түсініктерін бекіту; орман қызметкерлері орманды, ондағы тіршілік ететін аңдарды қорғауда қандай рөл атқаратынын анықтау;	**"Батпан құйрық қай жануардың құйрығы?"** Мақсат-міндеттері. Жануарлардың дене мүшелерін тауып, дұрыс атауды үйрету. **(қазақ тілі, сөйлеуді дамыту) (көркем әдебиет)** "Аю бауырсақпен кездесті". Мақсаты Балаларды ертегілерден қарапайым сюжетті бейнелеуге ынталандыру; алақан арасына салып домалақтау тәсілін үйрету. **(Мүсіндеу)** **Дидактикалық ойын. "Ненің басы , ненің құйрығы?".** Мақсаты Суреттен төрт түлікті тауып, атай білу іскерліктерін жетілдіру. Төрт түліктің суретін тұзбен салу әдісі бойынша суретін салу. **(сурет салу)** "Зәулім сарай". Мақсат-міндеттері. Балаларға құрамында текше, білеу, кірпіш, призма, арка, цилиндр бар құрылыс материалдар жинағынан зәулім сарайды құрастыруды үйрету; балалардың

	«Аңшы» дегенде қояндар үйлеріне жүгіреді. Аңшы бала оларға доп лақтырады. Доп тиген қояндар атылған болып саналады. Аңшы оны өзіне алып кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанады. **(дене шынықтыру)**	спорттық киімдер үлгісі, гимнастикалық сылдырмақтар, костюмдер). Барысы. Ұйымдастырылған іс-әрекеттің басында педагог балалармен бірге цирктің (сурет) алатын орны, онда жұмыс істейтін әртістер жайлы әңгімелеседі; әр әртіспен мамандар қандай құралдарды пайдалатынын, олардың жұмыстары қаншалықты қиын екенін түсіндіреді. Балалар циркте жұмыс істейтін әртістерге: сайқымазақтар, гимнасшылар, сиқыршылар, жонглерлер, аңдарды жаттықтырушыларға болып бөлінеді, топтасып, белгілі тапсырмаларды орындайды. Педагог цирк қойылымдары жайлы хабарлайды да, қалған балаларды орындықтарға жайғасуға шақырады. Әр орындаушы өзінің шығуын үлкен құрметпен хабарлайды және өзін қолдап, қошемет көрсетуді сұрайды. Балаларға қойылым соңында әртістер көрермендерге бас иітіндерін, ал көрермендер қол шапалақтап, мақтайтынын айтып қою	балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттерді қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс істейтін қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог	еңбексүйгіштікке, аңдарға қамқорлық таныту сезімдерін тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Табиғи қорық қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; жасанды орман, бұлақ, тау үлгісі. Барысы. Педагог балалармен бірге дайындық жұмысы ретінде табиғи қорық жайлы суреттер қарастырады, Қазақстанның табиғи қорықтары жайлы бейнежазба көру. Балалар табиғи қорықта орманшы, аңшы, ағаш кесуші, ветеринар дәрігер сияқты мамандар не істейтінін (орманшы ауру ағаштарды тауып, ағаш кесушіге шабуға тапсырма береді, ауырған аңдарды байқап, ветеринарға көрсетеді, аңшы саны артқан жыртқыштарды атады); қандай құралдарды қолданатынын талқылау керек. Балалар табиғи қорықта жұмыс істейтін қызметкерлердің қандай	құрылыс материалдарымен жұмыс істеу іскерліктерін жетілдіру; викторина ойыны арқылы балалардың танымдық қабілеттерін дамыту. **(құрастуру)** **Дидактикалық ойын. «Берілген дыбысқа келетін сөзді ата».** Шарты: ойынды педагог бастап, балаларға бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады. Мысалы: шырша - алма - апорт - трактор - .... **(сөйлеуді дамыту)**

		қажет. Педагог ойын барысын өзі түзетеді, балалар әрекетінің белсенділігін арттыру үшін қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балармен бірге қорытынды жасайды: әртістің шеберлігі мен тынымсыз еңбегінің арқасында цирк қойылымдары әсерлі және қызықты болады. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті сезіну, тірі табиғат тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	қызмет атқаратынын өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып, орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адам тірі табиғаттың тіршілік заңын бұзбау керек, оларға көмектесу және қорғау керек. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**	
Балалармен жеке жұмыс	**Дидактикалық ойын. «Биік-аласа».** Мақсаты: Заттарды биіктігі бойынша екі затты салыстырып, сын есімдермен айтады. **(Математика негіздері)**	**«Суреттерді орналастыр».** Мақсаты Заттарды топтастыруға жаттықтыру, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру, ойлау қабілетін дамыту. Элементтерді ересектердің көмегімен желімдеп, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, соданкейін оны желімдейді. **(Жапсыру)**	**«Көзіңді жұмып, қолыңмен анықта».** Мақсаты ұзын - қысқа, жуан - жіңішке, үлкен - кіші ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: қарындаштар, таяқшалар. Ойынның мазмұны: балалар сипап сезу арқылы заттың ұзын немесе қысқалығын анықтайды. Ұзындығы әртүрлі қарындаштар алынады. Жүргізуші бір баланы шақырып, оған	«Баланың көзімен..» Мақсаты Конструкторлармен өзіне ұнаған бейнені жасау және сол жасаған бейнесі туралы айту. **(Құрастыру)**	**«Оң және сол».** Мақсаты Үлкен және кішкентай заттарды ажыратуды жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: үлкендігі әртүрлі ойыншықтар. Ойынның мазмұны: бір баланы ортаға шақырып, оң қолына үлкен ойыншықты, сол қолына кішкентай ойыншықты ал деп тапсырма береді. Ойын осылай жалғаса береді. (**математика негіздері)**

			«көзіңді жұм да, қарындаштың ұзын-қысқалығын анықта» деген тапсырма береді. **(математика негіздері)**		
Серуенгедайын дық	Көктемгі серуенге арналған киім үлгісін талқылау	«Карталарда» белгіленген орындарды іздеуге дайындық	Проблемалық жағдай: - Серуен кезінде қуыршақтарды қайда қою керек?	Еріген қарға арық салуға дайындық (күрек, шелек,т.б)	«күз туралы білгендерін айту» сөйлеу жаттығуы
Серуен	**Алғашқы түскен қарды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Бақылап қорытынды жасау; күшті аяздардың болмағанынан алғашқы қар ақ болады, ол тез ериді. Қысқы табиғаттың әдемілігіне сүйсінуге тәрбиелеу. Жұмбақ. Көктен түсіп көбейді, Ұқсайды өзі шекерге. Бірақ ешкім жемейді, Жерде жатыр бекерге. Ол не? (Қар.) **Қимылды ойыны. «Сұр қоян жуынды». (дене шынықтыру)** Мақсаты Мәтінмен сәйкес қозғалысты орындай білуді бекіту. Алаңда бір-біріне соқтықпай орын ауыстыру дағдыларын дамыту.	**Жансыз табиғаттағы құбылыстарды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркемсөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты Кемпірқосақ туралы айту арқылы балалардың қызығушылығын дамытуды жалғастыру. **Экологиялық міндет:** өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі жаңбырдың маңызы туралы айту, табиғатқа сүйіспеншілікті дамыту. **Көркемсөз** М. Әлімбаев «Жаңбыр». Жаңбыр жауып басылды, Аспан шайдай ашылды. Көкте қызыл-жасылды Кемпірқосақ асылды. Құлпырғаны қызық-ақ Жеті түрлі бояумен. Бір кесегңн үзіп ап, Үйіме әкеп қояр ма ем. **Табиғат құбылыстарын болжау.** Ыстық жел соқса,	Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. **Көркем сөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. **Жұмбақ** Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып.	**Көркем сөз (сөйлеуді дамыту)** Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. **"Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” белгісі бойынша қолға түспей, жалтарып, жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге,ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы ақырын түртіп қалады. Осыдан бері педагог	**Бұлттарды бақылау. (бұршақ қалай пайда болады) (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз, сөйлеуді дамыту)** Мақсаты Балаларды аспаннан бұршақ жаууы құбылысымен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - табиғи апат, ол егіндер

	"Табиғат құбылыстарын ажырату, олардың қасиеттерін ата" дидактикалық ойыны. (дене шынықтыру) Мақсаты Қасиетіне қарай қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады. Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсету, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек. **Еңбек:** «Бөлме өсімдіктерін күту». Мақсат-міндеттері. Тәрбиешінің басқаруымен балалар оранжереяларда, қысқы бақтарда пайдалы еңбекпен айналыса алады. Бөлме өсімдіктерін күтуге тәрбиелеу: қажетіне қарай суару, гүлсауыттағы шартты белгіге қарау, жапырақтарды дұрыс	аспаннан жаңбыр жауады. Торғайлар топтасып ұшса, күн ашық болады. Тәжірибе: топырақ салынған бір-екі ыдыс дайындау, сумен суару және бақылау. Ауа көпіршіктері пайда болады, ол өсімдіктердің өсуіне септігін тигізеді. Қорытынды: топырақты қопсыту керек. **Экологиялық ойын. "Өсіру".** Топырақта өсетін өсімдік түрін алып келу. **"Кемпірқосақ" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсат-міндеттері. Балаларға бір-бірін итермей жүгіруді жетілдіру; қауіпсіздікті сақтауды түсіндіру. **Еңбек:** гүл отырғызуға ыдыс дайындау (жерді қазу, топырақты дайындау). Мақсат-міндеттері. Балаларды жер өңдеу жұмыстарымен таныстырып, еңбек дағдыларын жетілдіру. (**дене шынықтау)** **"Көк ту" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты Достыққа, белсенділікке, ұйымшылдыққа баулу. Ойын шарты. Балалар екі	Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) **"Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту;ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа	таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. **Еңбек:** алаңды тазарту. Мақсат-міндеттері. Жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. **Қозғалыстарды дамыту жыттығулары:** жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсат-міндеттері. Ұшу ауқымын дамыту. Далаға шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	мен өсімдіктерді құртады. **Экологиялық міндет:** судың әртүрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. **Көркемсөз** Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. **"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны.** Мақсаты Балаларды ойын шартына сай ойынды әділ ойнауға, рөлді дұрыс атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап жүріп сөздерді айтады:

	сүрту. **Өз бетімен ойындар:** шашақтармен ойын. Мақсат-міндеттері. Таза ауада ойын ойнау. Өзіне қызық ойындарға қатысуға ынталандыру.	топқа бөлінеді. Әр топта өз тулары болады. Әр тудың қорғаушысы болады. Ту қорғаушылар тудың қасында тұрады. Басқа балалар қарсыластарын өз тобына ауыстырулары керек. Екі топтың ортасынан сызық сызылады да, қарсыластарына қарама-қарсы тұрады. Бір-бірінің қолдарынан ұстап, өз топтарына тартып алуға тырысады. Қай топ балаларды көп жинай алса, сол топ жеңіске жетеді. Жеңілген топтың туына шабуыл жасалады. Балалар туларын қорғап қалса, ойын жалғаса береді. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.	бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылдып жатқанын бақылайды. **Еңбек:** балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабақ, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру. Мақсат-міндеттер: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. **Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". (танымдық дағдылар)** Мақсаты: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуады, секіреді, жүгіреді.т.б. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде, балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету		Мысығымыз момақан, Жүреді аулада аңдамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолдарын жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарын төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болуы керек, қолды біресе жоғары көтеріп, біресе төмен түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру өте маңызды. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады. Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршып та, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа,

			туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде, балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, тек артпен жүгіру, т.б.) Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.		Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шық-шық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. **Еңбек:** гүлзарларды суару. Мақсат-міндеттері. Ересектерге көмек көрсетуге; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. **"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы.** Мақсаты . Балаларды бір бағытта жылжып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолының бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан жылдам секіруге шақыру. Далаға шығарылатын материалмен ойын ойнау.
Серуеннен оралу	Балалар хорының орындауындағы «Ана» әндерінің жазбасын тыңдау	«Мен кім екенімді тап» ойыны – жануарлардың қимылдарына еліктеу	«Күзде қуыршақтармен серуендеу» сюжеттік ойыны	«Алтын күз » өлеңі жаттау	Балалардың өздігінен сурет салуы - «әже» өлеңін оқу
Кешкі ас	"Мөлдір су".	Дастархан басындағы әдеп	«Ұқыпты тамақтану»	Тамақтан соң аузын	Ұқыпты тамақтану

	Х. Ерғалиев, М. Әлімбаев (орыс тілінен аударма) Мөлдір су, мөлдір су! Сен менің бетім жу. Отты көзім ойнасын, Екі бетім жайнасын. Күлкі кетпей ернімнен, Тісім тастан таймасын!	Тамақтан соң аузын шаюды қадағалау.	Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету.	шаюды қадағалау. Мен айтайын тақпақ, Алғын оны жаттап. Тісіңді жу, тазарт. Маржандай болсын аппақ.	дағдыларын, ас құралдарын қолдануды жетілдіру.
Балалардыңдербесәрекеті (баяуқимылдыойындар, үстелүстіойындары, бейнелеуәрекеті, кітаптарқарауәнетағыбасқаәрекеттер)	«Жолдағы пірпі» Мақсаты: Балалар пірпі туралы біледі. Ермексазбен шырпы қылқандарын пайдаланып, кірпі пішінін жасауды меңгерту. Ермексазды алақан арасына салып домалатып, басу әдісін үйрену. Тілдерін дамыту. Саусақтың ұсақ бұлшық еттерін жетілдіру. Жануарларды қорғау **(Мүсіндеу)**	"Хайуанаттар бағы". Мақсаты Балалардың хайуанаттар бағы, қамқорлыққа алынған аңдар, хайуанаттар бағында қызмет атқаратын ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші жайлы түсініктерін, бекіту; хайуанаттар бағында мамандардың қандай қызмет атқаратынын анықтау; еңбексүйгіштікке, жан-жануарларға қамқорлық танытуға тәрбиелеу. Керекті құрал-жабдықтар. Хайуанаттар бағы қызметкерлеріне қажет құралдар мен бұйымдар; алғашқы медициналық көмек сөмкесі; ойыншық аңдар мен құстар; ойыншықтарға арналған тор пішіндер. Барысы.	«Жалғастыр» ойыны Мақсаты: жаңылтпашты жаңылмай айтады. Шарты: педагог бастайды, балалар жалғастырады. **(көркем әдебиет)** Ұ\о: «Күш сынаспақ» Шарты: үстінде екі баланың білек сынасуымен орындалады. 2 бала шынтақтарын столға тірек қол бастарын айқастырады. Кім білекті столға жықса сол бала жеңіске жетеді. (**дене шынықтыру)**	Музыкалық аспаптармен ойындар. Аспаптармен таныстыру. Күйлерді тыңдату. **(музыка)**	Аз қимылды ойын. «Кімнің дауысы?» Шарты: бір бала көзін жұмып түрады, кез келген бала артынана келіп әр түрлі дауыс шығарады. Ұлттық ойын: «Тақия тастамақ» Мақсаты.. өлең жолдарын жатқа айтып, ережені сақтайды. . **(Қазақ тілі, дене белсендігі)**

		Педагог ойын алдында балалармен бірге хайуанаттар бағы жайлы суреттерді қарастырады, әлемде қорғауға алынған аңдар туралы бейнежазба көрсетеді. Ветеринар дәрігері, орнитолог (құстар бойынша маман), зоолог (жан-жануарлар бойынша маман), герпетолог (қосмекенділер бойынша маман), күтуші сияқты мамандардың қызметінің маңызы, олар қолданатын құралдар жайлы талқылау қажет. Балалар хайуанаттар бағында жұмыс істейтін қызметкерлерді өздері таңдайды. Кейіпкерлер өздеріне керек киім үлгілері мен құралдарды алып орындарына барады. Қалған балалар қолдарына ойыншық аңдар мен құстарды алады да, белгіленген орынға отырғызып, қозғалтып, қимылға келтіреді. Мамандар аңдар мен құстардың орнын қарап, өз көмектерін көрсетеді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: сиреп бара жатқан аңдар үшін жауапкершілікті сезіну, тірі табиғат		

		тіршілігінің заңдылығын бұзбау, қамқорлық таныту және олардың тіршілігі үшін қолайлы жағдай туғызу керектігі жайлы айту. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**			
Балалардың үйге қайтуы	«Қауіпсіздік ережесін біліп жүрейік».	Балалар отбасында өздігінен не істей алатыны туралы әңгімелесу.	Ата-аналармен жұмыс. Мақсаты: балабақшада және үйде балаларды сауықтыру және шынықтыру әдістеріне дұрыс көзқарасты қалыптастыру.	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысын қалай түрлендіруге болады?" тақырыбында әңгімелесу.	"Бала тәрбиесінде ата мен әженің алатын орны".

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы

ЖШС «Растишка» балабақшасы
Топ: «Күншуақ» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 21-25 қараша айы, IV – апта, 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 21.11.2022	Сейсенбі 22.11.2022	Сәрсенбі 23.11.2022	Бейсенбі 24.11.2022	Жұма 25.11.2022
Балаларды қабылдау	Д/ойын: «Саңырауқұлақ» Мақсаты: ақ, сұры үрме бұршақтардан саңырауқұлақтың суретінің үстіне қойып шығу. **(құрастыру-жапсыру)**	**Д/ойын: «Ауызша сөзжұмбақ» Мақсаты: (сөйлеуді дамыту)** балалардың сөздік қорын молайту, сұрақтарға жауап беруге,сөздерді анық айтуға үйретеді. **(Сөйлеуді дамыту)**	Үстел үсті ойыны: «Ұзын және қысқа» Мақсаты: заттардың өлшемдерін ұзындығын салыстыруға бір бірінен ажыратуға үйрету. **(математика негіздері)**	Аз қимылды ойын: «Орамал тастамақ» Мақсаты:Балаларды әуенмен жүруге,дәлдеп орамалды екі жаққа қоюға, ептілікке тәрбиелеу. **(дене шынықтыру)**	Д/ ойын: «Жоғарыда-төменде»Мақсаты: жоғары,төмен ұғымдарын пысықтау.Байқағыш тықты, зейін, қиялды дамыту. **(математика негіздері)**
Ата-аналармен әңгімелессу, кеңес беру	Жыл мезгіліне байланысты дұрыс киіну туралы кеңестер.	Ертеңгілік астың бала үшін маңыздылығы туралы әңгімелесу.	Балалардың күн тәртібін бұзбау жөнінде ескертулер айту.	« Балаңыз қандай ойынды көп ойнайды? » тақырыбында сұхбаттасу.	Баланың дамуы және оның жетістіктері мен тәртібі туралы ескерту.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел - үсті ойындары,бейнелеу әрекеті,кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	«Әдемі кілемшелер» Мақсаты: Ермексаздан алақанға салып созу әдісі бойынша қалың немесе жұқа қылып кілемше жасау. Сол кілемшені геометриялық пішіндермен әдемілеу. **(математика негіздері, мүсіндеу)**	«Таныс пішіндер доминосы» Мақсаты : геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту; көп заттың ішінен біреуін таңдауға жаттықтыру. (**математика негіздері)**	«Өз үйіңді тап» Ойынның міндеті: түстерді ажыратуға жаттықтыру; қабылдауын дамыту; ойынның ережесін сақтауға үйрету**.** Өз үйлерін түрлі пішіндерденқұрастыру . **(Сөйлеуді дамыту, құрастыру)**	«Зейінді бол» Міндеті: Күрделі геометриялық суреттен үшбұрышты, төртбұрышты, шеңберді көрсете білу. **(математика негіздері)**	«Мынау қай пішін?» Міндеті: Геометриялық пішінді сипалап анықтау арқылы айта білу.
Таңертенгі жаттығу	**«Біз мықтымыз» Мақсаты:** Жалпы	**«Кім мерген?»** Мақсаты:Кеглилер	**«Шынығамыз бәріміз!»**	**«Көңілді доптар»** Мақсаты: Негізгі	**«Көбелек боламыз»** Мақсаты: Бой түзеулігін

	дамытушы жаттығулар. Сапта бір-бірлеп жүруге, бір қалыпты аяқтың ұшымен жүгіруге үйрету.	мен жалпы және кеудеге арналған жаттығуларды жасайды. 1,5-2 метр қашықтықта кеглилерді қағып түсіру.	Мақсаты:Әуенмен жалпы дамытушы жаттығуларды жасайды. Негізгі қимылдарды орындайды.	қимыл жаттығуларын доппен жасау. Бастапқы қалыпта тұрып допты бір-біріне беру. Доптарды бір-біріне домалату.	дұрыс сақтау, сапта бір-бірлеп түрлі бағытта жүгіруге, бір орында тұрып екі аяқпен секіруге үйрету,.
Таңғы ас	**«Ас атасы - нан» (тақпақ)** Нан тамақтың атасы, Ынтымақ көптің батасы. Тістесем нанның қадірін тарыққанда білерсін	**Бата беру** Асын асын асына Береке берсін басына Денсаулығын зор болсын, Дастарханың мол болсын	**«Жұмбақ » (ойын)** Еретемен күнде сен Қолынды сүйкесен Кетіп кір ласын Тап таза боласын Сабын.	**Тазалық туралы тақпақ** Шынықтырып денені Тісін жуып тазалап Балабақшаға келеді Міне нағыз азамат	**«Жұмбақ » (ойын)** Шомылған баланы Аймалап алады Сыйпайды қолында Сыйпайды денеңді Сүлгі
Ұымдастырылған іс әрекетке дайындық	Ертегілер әлеміне саяхат жасайды. **(сөйлеуді дамыту)**	Ертегі түрлерін естеріне түсіріп, ертегілер жайлы әңгімелеседі. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	Ертегілерді сахналайды. «Мақта қыз бен мысық **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**	Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. (**Математика негіздері)**	Ертегі туралы дидактикалық ойындар ойнайды. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған, іс-әрекет	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **"Суретті жина".** Дидактикалық тапсырма. "Дана және оның достары!»	**Музыка (маман жоспары бойынша)** **Дидактикалық ойын.** **«Не артық?»** Әр баланың алдына жемістер мен	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **Музыка (маман жоспары бойынша)**	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)** **Саусақ жаттығуы.** Бір дегенің - білеу,	**Еркін ойындар.** Мақсаты Ересек адамның көмегімен ойын үшін ыңғайлы орынды таңдауды үйрету, ойын ортасын ұйымдастыру қабілетін қалыптастыру.

	Ойын ережелері: конвертті таңдап алып, сурет қиындыларын жинайды. Суретті жылдамдыққа жинайды. Ойын әрекеті: бөлшектерді іздеу, болжау. **(қазақ тілі, құрастыру)**	көгөністер араласқан суреттер беріледі. Арасынан артығын тауып, оларды атау ұсынылады. Балалар жемістер мен көгөністерді ажыратады. Мысалы: алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда орамжапырақ артық. Орамжапырақ көгөністерге жатады, қалғаны жемістерге жатады. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**Дидактикалық ойын. «Зат неге ұқсайды?»** Мақсаты Балаларға бөлме ішіндегі заттардың қандай пішінге ұқсайтынын ажыратып айта білуді үйрету. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	Екі дегенің - егеу, Үш дегенің - үскі, Төрт дегенің - төсек, Бес дегенің - бесік, Алты дегенің - асық, Жеті дегенің - желке, Сегіз дегенің - серке, Тоғыз дегенің - торқа, Он дегенің - оймақ, Он бір - қара жұмбақ. **(сөйлеуді дамыту)**	
Серуенге дайындық	«Орныңды тап» серуен кезіндегі тәртіп туралы әңгімелесу	«Менің ойыншығым» ойын жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу	«Қатесін тап» ауа-райына байланысты ретімен киіну	«Біз бақытты баламыз!» тақпағын жаттау	«Біз көмекші боламыз» балалардың киіну кезінде бір-біріне көмектесу арқылы үлкен және ұсақ маториканы дамыту.
Серуен	**Желдің соғуын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда тез көшуі, қатты желде ағаштардың жапырақтарының	**Жапырақтың түсуін бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты . Күздің ерекшеліктері туралы ойын толық жеткізуге, сұраққа толық жауап беруге үйрету. Бақылау барысы: күз мезгілінің келгендігі, ағаштардан жапырақтар сарғайып жерге түскенін байқауға болатынын айту. Жапырақтар	**Шалшық суды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты . Балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың жерге жылдам сіңетініне, ал күзде салқын түскенде жерге ұзақ уақыт сіңбей, батпақ болып жататынына мән беру. **Көркемсөз.** Сылдырлайды мөлдір су,	**Аула сыпырушының жұмысын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды ағаштардан түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ,	**Ауа райын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Балаларға күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі, күннің суытуы; бұлтты және жаңбырлы күндер, аспанның сұрланып бұлыңғыр тартуы, бұлттың көшуі, күн көзінің сирек шығуы, жапырақтардың сарғайып

	түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел.) **Тәжірибе.** Желге қарсы жүгіру. **Қорытынды.** Желге қарсы жүгіру қиын. **"Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** МақсатыЕптілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету біліктерін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға түрлі таңбалауыштар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен таңбалауыштарға, өздерінің таңбалауыштарына жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса, балалардың	бүкіл жерге түсіп, айналаның барлығы сары алтынға боялғанын байқату. Сары ағаштар, сары жапырақтар, гүлзарлардың барлығы сап-сары екендігін айту, күз мезгілін «алтын күз» деп атайды. - Жапырақтардың сыбырлағанын естідіңдер ме? - Жапырақтар жел соққанда жерге ағаштан үзіліп, ауада қалықтап барып, жерге баяу түседі. - Байқадыңдар ма? Бұл жапырақтың түсуі. Қоңыр күз, қоңыр күз. Жапырақтары желге ұшады және баяу ұшады, өйткені олар жеңіл. - Барлық ағаштар жапырақтардың түсін өзгертті ме? - Жазда ағаштар мен бұталар қандай болды? - Күз келгенде олар қалай өзгерді? Қайың жапырақтарының түсі қандай? (Алтын сары.) **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс**	Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. **Тәжірибе.** Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсаты . Кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын. «Бір аяқпен жолдан секіру». (дене шынықтыру)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Қимылды ойын. «Айна» (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Қимылдардың мәнерлілігі мен шеберлігіне тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда тұрады, жүргізуші оларға қарсы жағында болады. Балалар жүргізушінің айнадағы көрінісі болады. Жүргізуші «айна алдында» әртүрлі еліктеу әрекеттерін орындайды (тарау, киімді түзету және тағы басқа). Ойыншылар жүргізушімен бір уақытта оның қимыл-	күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, балаларды ұқыптылыққа тәрбиелеу. Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. **Қимылды ойын. «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру, қазақ тілі)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **"Ұядағы құстар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша екі аяқпен секіру;ептілікке, зейінділікке тәрбиелеу, қозғалыс үйлесімділігін дамыту. **"Аққу-қаздар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Санамақ арқылы жүргізушіні тағайындауға, ойын	жерге түсуі. Табиғатты сүюге баулу. **Қимылды ойын. «Қыз қуу» қазақ халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Балаларды ойын ережелерін сақтауды үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. **"Балықшылар мен балықтар қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды ойынның шарты бойынша әділ ойнауға баулу; бір немесе қарама-қарсы бағытта, бір-біріне соғылмай, жылдам жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "балықшыларды" (бір-екі бала) санамақпен тағайындайды, қалған балалар "балықтарды" сомдайды. Белгі бойынша "балықтар" алаңның бір жағынан екінші жағына, бірін-бірі итермей, соғылмай, жылдам жүгіреді Сол кезде алаңның ортаңғы екі шетінде

	қалаулары бойынша тақпақ не ән айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін, таңбалауыштарды қайта тарату керек. **Қимылды ойын. «Желбезекпен жүгіру». (дене шынықтыру)** Желбезекті қолға алып жарысу. Кім мәрегебірінші болып жетеді, сол бала жеңімпаз болады. **Еңбек:** тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету, ауланы тазартуға қатысу, жапырақтарды жинау. **Өз бетімен ойындар:** «Желбезекпен ойын». Қолайлы жағдай жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл күйде болу.	**ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбырдан кейінгі шалшықты баспау үшін, биік жерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұрулары тиіс. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құрғақ жапырақтарды жинау. Мақсаты . Тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс істеу біліктерін бекіту. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт" қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру)**	әрекетін, тек қимылдарды ғана емес, сонымен қатар мимикасын да дәл жеткізуге тырысу керек. Жүргізушінің рөлін тәрбиеші де, бала да орындай алады. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойындар.** Гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ және тағы басқа). Балалардың қосалқы ойындарға қызығушылықтарын дамытып, тату ойнауларын қадағалау.	шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; кеңістікті бағдарлауға, жалтарып жүгіруге; жылдамдыққа, шапшаңдыққа, зейінділікке тәрбиелеу. Сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Балалардың ішінен біреуін "қасқыр" етіп сайлайды, қалғаны "аққу-қаздар" болады. "Құсшы" болып алғашында педагог, кейін балалардың біреуі ойынды жүргізулері мүмкін. Құсшы құстарды жем жеуге босатады да, былай дейді: - Аққу-қаздар! (Ға-ға-ға!) - Жем жедіңдер ме? (Иә, иә, иә!) - Су іштіңдер ме? (Жо-оқ, жо-оқ!) Құсшы: - Суға ұшып келіңдер! Ошаққа абайлап жетіңдер! Сақ болыңдар, аш қасқыр келеді! "Аққу-қаздар" иелеріне қарай ұшулары керек. Ал, "аш қасқыр" болса,	тұрған "балықшылар" "балықтарды" қолмен түртіп, ұстап алуға тиісті. Ойынның соңында балалар "балықшылар" ұстаған "балықтарды" санайды, кімнің көп балық ұстағанын анықтайды. Ойын бірнеше рет қайталануы мүмкін. **Еңбек:** гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. **Өз бетімен ойындар.** «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайлардың туындауына жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына мүмкіндік беру.

		Мақсаты Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту. **Өз бетімен еркін ойын әрекеті, далаға шығарылған материалмен ойындар.** Мақсаты Қимыл-қозғалыс үйлесімділігін дамыту; негізгі қимылдарды орындау тәсілін жетілдіру; ойындарға саналы түрде қосылуға тәрбиелеу.		құстарды ұстап алып жеуге тырысады. Ұсталған "аққу-қаздар", "қасқырға" көмектеседі. Сөйтіп, аққу-қаздар азайып біткенше ойын жалғасады. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Балалардға ересектерге көмектесуді үйрету. Еңбектенуге құштарлықтарын дамытып, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойын. Әр балаға доппен ойнау мүмкіндігін беру. Ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін оята білу.	
Серуеннен оралу	Жұмбақ жасыру. Алдым да әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. (Кемпірқосақ)	Жеке жұмыс: Сипап өткен самалға, Тербеледі сары алма. Көз салып едім бақшаға Қауын біткен сары ала	Тақпақ жаттау. Жылы жаққа ұшпайтын Біздің жақта қыстайтын Қыстар жүрсе жуықта, Жем шашуды ұмытпа!	«Күз »өлеңі Көрінеді шалғайдан, Бел - белестер сарғайған. Сары жапырақтар төгілген, Тоғайды да көрдім мен	Жеке жұмыс: Күзгі киім атауларын үйрету. Күзгі киіну шешіну алгаритмі бойынша шешіну, дұрыс киінудің ретін суреттен қарау.
Түскі ас	Дастарқан басындағы дәстүрлер: Дастархан басында адамадар жасына қарай отырады. Астан кейін	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө.Ақылбеков жаттау Гигиеналық шара: «Дос бол сабын суменен, жуын күнде су мен сен, жуынсаң	Ырым, тыйым сөз Қонаққа сынық ыдыспен ас беруге болмайды. Дәмді табақтың ортасынан алма, өз алдыңнан алып же.	Ас ішу тәртібі: Тамақ ішіп отырып, кітап оқуға, теледидар көруге болмайды. Асты асықпай әбден шайнап жеу керек.	Ас туралы мақал мәтел «Ас атасы нан, нан атасы дән»

	дастархан басындағы ең үлкен, құрметті адам асқа бата береді.	сен әрдайым, таза бетің, маңдайың»			
Күндізгі ұйқы	Тыныш күйге енеді, Мойындарымыз да жайымен. Еркіндеріміз сәл ашылып Дем аламыз жайымен. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы Дем алады барлығы. (әуенмен)	Кірпіктеріміз айқасты, Көздеріміз жұмылды. Дем аламыз жай ғана, Ұйқыға біз кірістік. (әуенмен)	Мойын, бас, қол, аяқтар, Ғажайып бір күйге енді. Дем алады барлығы, Тыныш бір күй кешеді. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы, Дем алады барлығы. (әуенмен)
Біртіндеп ұйқыдан ояту	Сергіту гимнастилкасын жүргізу. Салқын сумен шайыну.	Төсек үстінде жатып, аяқ қолдарына гимнастикалық жаттығу жасау. Орнынан тұрып, еденді жалаң аяқ 4-5 мин басып жүру.	Күн, ауа, су процедураларын қабылдау. Бөлмеге түскен күнге қыздырыну. Сумен шайыну. Ауаны алмастырып таза ауада дем алу.	Беті-қолын, мойынын салқын бсумен жуу. Көзге арналған жаттығулар.	Су жолдарымен жалаң аяқ жүру. Сергіту гимнастикасын жүргізу.
Бесін ас	**Көркемсөз** Қолды жусақ әрқашан, Ауырмайды ішіміз. Тазалықты сақтасақ, Ауырмаймыз ешқашан. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет, көркемсөз)**	**Ас туралы мақал мәтел** «Нан тамақтың атасы, Ынтымақ көптің батасы»	**Тыйым сөз** «Дәнді шашпа, Наңды баспа»	**Ойын жаттығу:** Асықпай іш тамақты Жалама ыдыс аяқты	**Дастархан басында өзін өзі ұстауы** (шағын әңгіме)
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар ,үстел-үсті ойындары,бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және т.б.)	**Сөйлеуді дамытудан ойын-жаттығу** "Ойыншықтар фабрикасына саяхат" ертегісін мәнерлеп оқу. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті: [ф], [п],	"Ғажайып әлемінің шамдары". Мақсаты Балаларға дымқыл қағаз бетіне акварельге малынған қылқалам ұшымен шамдар тәріздес дақтарды және дақтардан жан-жаққа шашыраған	**Жапсырудан ойын-жаттығу** "Ағаштардың жапырақтары ұшты". Мақсаты Балаларды қоңыр түсті қағаздың үстіне алақандарын бастырып, қайшының көмегімен қиып алып, ағаштың діңі мен ұшар	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Түрлі пішіндерге толған ғажайып көлік. Шаршы, дөңгелек, үшбұрыш". Мақсаты . Балалардың үшбұрыш, дөңгелек және шаршы сияқты	**Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу** "Өсімдіктер күтімі". Мақсаты Балаларды бөлме өсімдіктерімен таныстыру; бөлме гүлдерінің аттарын жатқа айтуға және оларды көргенде тануды үйрету.

	[б] дыбыстары" Мақсат-міндеттері. Балаларды ойыншықтар фабрикасы туралы ертегі мазмұнымен таныстыру; ертегі жанры туралы ұғымдар қалыптастыру; ойыншықтардың пайда болуы туралы жаңа мәліметтер беру. Фонетикалық ритмика. "Па-ба-па, па-ба-па, жүреді жолда арба". **Дидактикалық ойын. "Сиқырлы сөздер".** Мақсаты Балаларды жылдам ойлауға, зейін, ойлау қабілетін дамыту. Педагог кез келген сөзді айтады, балалар жақсылап ойланып, сол сөзге ұқсас сөзді айтуы қажет. Мысалы: қасық - асық, тал - тау, тар - қар, алақан - алақай. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** "Еркежан әже қонаққа келді".	сәулелерді салу техникасын үйрету. **(Сурет салу)** **Саусақ жаттығуы.** Ғажайып шамдар, Алғашында дақ боласыңдар. Сәулелеріңді шашып, Жарқырап жайнайсыңдар. Жанып-сөніп, Жанып-сөніп Жарқырап жанасыңдар. **(сөйлеуді дамыту)** **«Вагондарға дөңгелек таңдау».** Мақсаты Геометриялық пішіндерді ажыратуды, олардың қасиеттерін білуге жаттықтыру, ойлау қабілетін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: қағазға салынған вагондар, әртүрлі геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны: балалар вагондарға лайық дөңгелектерді әртүрлі пішіндердің ішінен табады. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	басын қызғылт сары түсті қағаздың үстіне, дәл ортасына орналастырып, әдемілеп жапсыруды үйрету. **Көркем әдебиеттен ойын-жаттығу** "Алтын құс". Мақсаты . Балаларды ертегі мазмұнымен таныстыра отырып, ертегіде кездесетін көркемсөздердің мағынасын түсіндіру; ертегідегі кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз қасиеттерін сипаттай білуге үйрету. **Дидактикалық ойын. "Алтын құс ертегісінің кейіпкерлерін тап".** Мақсаты Бірнеше ертегі кейіпкерлерінің суреттерін көрсетемін, сендер суреттерге мұқият қарап отырып, «Алтын құс» ертегісінің кейіпкерлерінің суреттерін табуға дағдыландыру. **Дидактикалық ойын. "Кім (не) алғашында не немесе кім болды?"** Мақсаты Ойлауды дамыту, сөздікті кеңейту, істің соңын бекіту.	геометриялық пішіндердің қасиеттері жөнінде білімдерін тиянақтау. **Дамытушы ойын. "Ғажайыптар көлігін жөндейік."** Мақсаты Геометриялық пішіндерді атауды, сөзбен сипаттауды үйрету. **(сөйлеуді дамыту)** Қоршаған ортамен танысудан ойын-жаттығу "Сиқырлы кемпірқосақ". Мақсаты. Балаларға кемпірқосақ туралы түсінік бере отырып, олардың түстерімен таныстыру; кемпірқосақ түстерін бір-бірінен ажыратып, оларды атау дағдыларын жетілдіру. Дидактикалық ойын. "Саңырауқұлақтың **үйіндегі кемпірқосақ түстерін тап".** Мақсаты Табиғат құбылыстарына қатысты жұмбақты шешу. **(көркем әдебиет, сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	**"Бөлме өсімдіктерін күтейік" дидактикалық ойыны.** Мақсаты. Бөлме өсімдіктерінің атауларын, оларды күту ерекшеліктерін балалардың есіне түсіру, бірігіп жұмыс істеуді үйрету, достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **"Кім қалай сөйлейді?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты Сөздік қорын кеңейту, реакция жылдамдығын дамыту. Барысы: педагог балаларға допты кезекпен лақтырады, жануарларды атайды. Допты қайтарған балалар жануардың қалай дыбыстайтынын айту керек. Сиыр мөңірейді. (Мө - мө) Жолбарыс ақырады. (Ырр-ырр) Жылан ысылдайды. (Ысс-ысс) Маса ызыңдайды. (Ызз-ызз) Ит үреді. (Ап-ап) Қасқыр ұлиды. (Уу-уу) Мысық миялайды. (Мияу-мияу) Шошқа қорсылдайды. (Қорс-қорс) **(көркем әдебиет, қазақ тілі)**

	Мақсат-міндеттері. Балаларға заттарды бірінің үстіне бірін қою, жұптастыру арқылы салыстыру, тәсілдерін меңгерту; "жоғарыда - төменде", "біреу - көп" ұғымдарын бекіту; әртүрлі белгілері бойынша заттарды топтастыру. **(Математика негіздері)**		Қозғалыс: педагог балалардың кез келгеніне допты лақтырады, затты немесе жануарды атайды, бала педагогке допты қайтарғанда аталған заттың кім (не) екені туралы сұраққа жауап береді:. Тауық - жұмыртқа. Нан - ұн. Жылқы - құлын. Шкаф - тақтай. Сиыр - бұзау. Велосипед - темір. Көйлек - мата. Балық - жұмыртқа. Етік - тері. Алма ағашы - тұқым. Үй - кірпіш. Күшті - әлсіз. Көбелек - құрт. Ересек - бала. **(қазақ тілі)**		
Балалармен жеке жұмыс	**Дидактикалық ойын. «Сөзді өзгерт».** Педагог: - Балалар, «Тұз» деген сөздегі соңғы «-з» дыбысын алып тастап, орнына «-с» дыбысын қойсақ қандай сөз шығады? Сөздегі бір дыбысты өзгерткенде сөздің мағынасы өзгеріп кететіні туралы түсінік береді. «-с»	**Дидактикалық ойын. «Қай қолымда көп».** Мақсаты . Аз және көп заттарды ажыратуды, салыстыруды жаттықтыру; ойлау қабілеттерін дамыту. Ойынның құрал-жабдықтары: әртүрлі ұсақ заттар: моншақтар, түймелер. Ойынның мазмұны: ортаға бір баланы	**"Айырмашылықтарды тап" дидактикалық ойыны.** Мақсат-міндеттері. Есте сақталатын заттарды салыстыра білуді дамыту, олардан ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табу. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: сюжеттік карталар. Сипаттама: 2-3 минут ішінде балаға	**Дидактикалық ойын «Сипаттамасы бойынша тап».** Мақсаты Ұзын - қысқа, кең - тар, биік - аласа ұғымдарын бекіту. Ойынның құрал-жабдықтары: жануарлар және құстардың ойыншықтары. Ойынның мазмұны: балалар аю, түлкі, қасқыр, қоянның	**"Кім, қайда тұрады?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты Балалардың көру қабілетін, зейінін дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: әртүрлі жануарлардың "отбасылары" мен олардың үйлерінің суреттері, ретсіз тәртіпте берілген жануарларды үйлерімен байланыстыратын сызықтар салынған

	дыбысына аяқталатын сөздерді айтады, «-с» дыбысының орнына «-з» дыбысын қойып, сөзді өзгертіп айтуды ұсынады. - Жас- ... (жаз). - Қас- ... (қаз). - Түс- ... (түз). Қыз, қыр Жаз, жақ Қаз, қар Тұз, тас **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**	шақырып, оң және сол қолына көп және аз заттарды ұстатады. Бала қолда саны көп зат барын, қай қолында саны аз зат барын анықтайы. Одан кейін заттарды қатарымен қойып, қай қатарда көп, қай қатарда аз зат тұрғанын салыстырады. **(сөйлеуді дамыту математика негіздері)**	карточкасын көрсету. Содан кейін оған басқа кейбір заттар немесе әрекеттер жоқ немесе ауыстырылған екінші картаны ұсыныңыз. Бала не өзгергенін анықтауы керек. **(математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	ойыншықтарын қарастырады. Әр ойыншықты анықтайды, оның атыауын айтады. Ойнаушылардың біреуі бөлмеден шығып кетеді, басқа ойнаушылар ойыншық туралы жұмбақ құрастырады. Жұмбақ құрастырғаннан кейін жұмбақты шешетін баланы шақырады. Ұзын қысқа жолақты жолдарды қиып жапсыру . **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу, жапсыру)**	суреттер. Сипаттама: сызықтар бойынша қарындашты өткізбей, кімнің үйі қайда екенін анықтау керек. **(сөйлеуді дамыту)**
Серуенге дайындық	Қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілінің неше айы бар?	«Тату болып ойнаңдар» (балаларды достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу)	«Серуен кезінде» (тазалық туралы әңгіме)	«Сондай бала болама?» (өлең оқып беру)	«Киімдерін ұқыпты жинау» (серуенге шығар кезінде шағын әңгіме)
Серуен	**Желдің соғуын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Балалардың бақылау дағдыларын қалыптастыру; желдің соғуын анықтау; ағаштардың қозғалуы, бұлттардың аспанда	**Жапырақтың түсуін бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Күздің ерекшеліктері туралы ойын толық жеткізуді, сұраққа толық жауап беруді үйрету. Бақылау барысы: күз мезгілінің келгені, ағаштардан	**Шалшық суды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсат-міндеттері. Балалардың назарын жаңбырдан соң жиналатын шалшық суларға аудару. Жаздың ыстық күнінде шалшық сулардың жерге жылдам сіңетініне, ал күзде салқын түскенде жерге ұзақ уақыт сіңбей, батпақ болып	**Аула сыпырушының жұмысын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Аула сыпырушының еңбек ету барысын бақылау. Еңбек нәтижесін атап көрсету (таза жолдар, бау-бақшаларды түскен жапырақтардан тазалау) және оның маңыздылығы; еңбек	**Ауа райын бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)** Мақсаты Алдымен, күзгі өзгерістер туралы және өлі табиғат туралы балаларға мәлімет беру: ауа температурасының төмендеуі, күннің суытуы; бұлтты және жаңбырлы күндер, аспанның сұрланып бұлыңғыр тартуы, бұлттың көшуі, күн

	тез көшуі, қатты желден ағаш жапырақтарының түсуі, жел бағытын анықтау. Жаздың күні жел қандай болады, ағаш басының қозғалуы; күзбен салыстыру. Жұмбақ. Қанаты жоқ – ұшады, Аяғы жоқ – қашады. (Жел.) **Тәжірибе.** Желге қарсы жүгіру. **Қорытынды.** Желге қарсы жүгіру қиын. **"Өз үйіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** МақсатыЕптілікті, белгі бойынша жылдам әрекет ету білігін дамыту, ойын ережесін нақты орындауға дағдыландыру. Балаларға әртүрлі таңбалауыштар үлестіріледі. Белгі бойынша балалар алаңның түрлі жерлерінде жапсырылған белгілі үлкен таңбалауыштарға, өздерінің таңбалауыштарына	жапырақтары сарғайып жерге түсуінен байқауға болатынын айту. Жапырақтар жерге түсіп, айналаның барлығы сары алтынға боялғанын байқату. Сары ағаштар, сары жапырақтар, гүлзарлардың барлығы сап-сары екенін айту, күз мезгілін «алтын күз» деп атайды. - Жапырақтардың сыбырлағанын естідіңдер ме? - Жел соққанда жапырақтар ағаштан үзіліп, ауада қалықтап, баяу жерге түседі. Байқадыңдар ма? Бұл жапырақтың түсуі. Қоңыр күз, қоңыр күз. Жапырақтар желге баяу ұшады, жапырақтар жеп-жеңіл. Барлық ағаштар жапырақтардың түсін өзгертті ме? - Жазда ағаштар мен бұталар қандай болды? - Күздің келуімен олар қалай өзгерді? Қайыңның	жататынына мән беру. Көркемсөз. Сылдырлайды мөлдір су, Мөлдір суға бетіңді жу. Тазалықтың досы, Су дегенім осы. Тәжірибе. Суға тастар мен жаңғақтарды лақтыру. Мақсат-міндеттері. Кейбір заттардың суға батып кететінін, ал кейбірулерінің су бетінде қалқып жүретінін бақылау. **Қимылды ойын. «Бір аяқпен жолдан секіру». (дене шынықтыру)** Ойын алаңындағы ережені сақтай отырып, бір аяқпен алға жылжып секіруді үйрету. **Қимылды ойын. «Айна» (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Қимылдардың мәнерлілігі мен шеберлігіне тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойыншылар алаңда тұрады, жүргізуші оларға қарсы жағында болады. Балалар жүргізушінің айнадағы көрінісі болады. Жүргізуші «айна алдында» әртүрлі еліктеу әрекеттерін орындайды (тарау,	құралдарын атап беру (сыпырғыш, қалақ, күрек, қоқыс жәшігі). Аула сыпырушы еңбегінің нәтижесіне ұқыпты қарауға үйретіп, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Мақал-мәтел. Еңбексіз өмір – сөнген көмір. **Қимылды ойын. «Құнан шабысы» (қырғыз халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Ойын ережесін сақтауға (белгіден соң жүру, бірін-бірі итермеу) үйрету. Жылдамдықпен күш жігерді дамыту. **"Ұядағы құстар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі бойынша екі аяқпен секіру;ептілікке, зейіндікке тәрбиелеу, қозғалыс үйлесімділігін дамыту. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмектесу. Балаларды ересектерге көмектесуге үйрету. Еңбектенуге құштарлықтарын дамытып,	көзінің сирек шығуы, жапырақтардың сарғайып жерге түсуі. Табиғатты сүюге баулу. **Қимылды ойын. «Қыз қуу» қазақ халқының ұлттық ойыны). (дене шынықтыру)** Балаларға ойын ережелерін сақтауды үйрету. Алаңда дұрыс қозғала білу. Бір-бірлеріне кедергі жасамау. Дабылға жылдам назар аудару. **Еңбек:** гүлдерден гүлшоғын жасау. Сұлулықты сезінуге баулу. Жеке істерін қошеметтеу. **Өз бетімен ойындар.** «Сүйікті ойыншықтармен ойнау». Қуанышты жағдайлардың туындауына жағдай жасап, әр баланың өзінің қызықты ісімен айналысуына мүмкіндік беру.

	сай жүгіреді. Кім өз орнын бірден таба алмаса, балалардың қалаулары бойынша тақпақ немесе ән айтып береді. Ойынды екінші рет өткізу үшін таңбалауыштарды қайта тарату керек. **Қимылды ойын. «Желбезекпен жүгіру». (дене шынықтыру)** Желбезекті қолға алып жарысу, кім бірінші мәреге жетеді, сол бала жеңімпаз болады. **Еңбек:** тәрбиешіге көмек. Үлкендерге қызмет көрсету, ауланы тазартуға қатысу, жапырақтарды жинау. **Өз бетімен ойын ойнау.** «Желбезекпен ойын». Ыңғайлы жағдайларды жасау, алаң ішінде іс-қимылдарды дамыту. Көтеріңкі көңіл күйде болу.	жапырақтары қандай түсті? (Алтын сары.) **"Күн мен жаңбыр" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды белгі бойынша жан-жаққа шашырап жүгіруге және бір-біріне соғылмай, бір жерге жиналуға дағдыландыру; вестибуляр аппаратын, кеңістікті бағдарлау қабілетін жетілдіру; ептілікке, достыққа тәрбиелеу. Күрделенуі: екінші белгі бойынша балалар жаңбыр шалшықтарын баспау үшін, биіктіктерге (тастар, бөренелер, орындықтар, сатыларға) жылдам шығып тұру тиіс. **Ересектермен бірге орындалатын қарапайым еңбек тапсырмалары:** құрғақ жапырақтарды жинау. Мақсаты Тазалық пен тәртіпке үйрету; топпен жұмыс жасау біліктілігін бекіту. **"Шұңқырдан аттап секіріп өт"**	киімді түзету және тағы басқа). Ойыншылар жүргізушімен бір уақытта оның қимыл-әрекетін, тек қимылдарды ғана емес, сонымен қатар мимикасын да дәл жеткізуге тырысу керек. Жүргізушінің рөлін тәрбиеші де, бала да орындай алады. **Еңбек:** «Балалармен бірге балабақша алаңын жылы сумен жууды бақылау». Еңбектің маңыздылығын сезінуге және үлкендерге көмектесуге үйрету. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** Гимнастикалық құралдарға өрмелеу (баспалдақ және тағы басқа). Балалардың қосалқы ойындарға қызығушылықтарын дамытып, тату ойнауларын қадағалау.	ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар.** Доппен ойын. Әр балаға доппен ойнауға мүмкіндік беру. Ойын барысында еркіндік пен қуаныш сезімін ояту.	

		қимылды жаттығуы. (дене шынықтыру) Мақсаты Балаларды ұзындыққа секіруге машықтандыру; вестибуляр аппаратын, күш-жігерін дамыту.			
Серуеннен оралу	Жұмбақ жасыру. Алдым да әр түрінен жібек жіптің, Аспанға әшекейлеп кесте тіктім. (Кемпірқосақ)	Жеке жұмыс: Сипап өткен самалға, Тербеледі сары алма. Көз салып едім бақшаға Қауын біткен сары ала	Тақпақ жаттау. Жылы жаққа ұшпайтын Біздің жақта қыстайтын Қыстар жүрсе жуықта, Жем шашуды ұмытпа!	«Күз »өлеңі Көрінеді шалғайдан, Бел - белестер сарғайған. Сары жапырақтар төгілген, Тоғайды да көрдім мен	Жеке жұмыс: Күзгі киім атауларын үйрету. Күзгі киіну шешіну алгаритмі бойынша шешіну, дұрыс киінудің ретін суреттен қарау.
Кешкі ас	Ас туралы мақал – мәтел « Ас иесімен тәтті тағамымен жақсы»	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө. Ақылбеков жаттау.	Ырым ,тыйым сөздер Нанды бір қолмен үзуге болмайды. Тамақ үстінен атттамайды.	Ас ісшу тәртібі : Ауызында тамақ тұрғанда сөйлемейді.	Дастархан басындағы дәстүрлер: Қуыс үйден құр шықпа.
Балалардың дербес әрекеті	Көлеңкелі театры: «Шалқан ертегісін» сахналау. Мақсаты: Сахналық қойылымдарға қатысып, Шалқан ертегісін қарапайым қойылымдармен рөлге бөліп ойнайды. **(көркем әдебиет)**	**Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны.** Мақсаты Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, тығырықтан шығуға үйретеді. Барысы. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады, қалғандары көздерін жұмып отырады. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балаларды айнала ақырын жүреді, бір	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. **(коммуникативті дағдылар, көркем әдебиет, қазақ тілі, сөйлеуді дамыту)**	Қолдың ұсақ және ірі моторикасын дамытатын ойындар. **«Мозайкамен жұмыс» (құрастыру)**	Өзіне таныс ертегі кейіпкерлерін мүсіндеу, жапсыру, суретін бояу. **(балалардың қалауы бойынша) (сурет салу, жапсыру, мүсіндеу)**

		баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгісінен кейін балалар көздерін ашады. Жан-жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білген бала орнынан жылдам тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра алмаса, онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және тағы басқа. Орнынан тжылдам тұрып үлгірген балаға ұлттық ою-өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз болады. Ойын ережесі. Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Балалар тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек. Итеруге, күш көрсетуге жол берілмейді.			
Балалардың үйге қайтуы	«Баланың бос уақытын дұрыс ұйымдастыру» тақырыбына әңгімелесу.	Баланың өздігінен орындайтын жұмыстары туралы әңгімелесу.	"Баланың сұрағына ашуланбай жауап бересіз бе?" тақырыбында әңгімелесу, сауалнама жүргізу, кеңес беру.	"Бала - біздің айнамыз" тақырыбында әңгімелесу.	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің бір апталық жұмысы туралы әңгімелесу.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

ЖШС «Растишка» балабақшасы
Топ: «Күншуақ» ересек тобы
Балалардың жасы: 4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.11-02 желтоқсан 2022-2023 оқу жылы.

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 28.11.2022	Сейсенбі 29.11.2022	Сәрсенбі 30.11.2022	Бейсенбі 01.12.2022	Жұма 02.12.2022
Балаларды қабылдау	Сюжеттік ойын «Отбасы» Мақсаты: Өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы айтады **(Қазақ тілі)**	«Мен кіммін» ойыны Мақсаты: әңгімеге қатысып, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қояды және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап береді. Шарты: Қаралған кітапты бірге әңгімелеуде бір – біріне сұрақ қояды. **(сөйлеуді дамыту)**	**"Музыка бояулары" музыкалық-дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балаларды көңіл күйді білдіруге үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	**«Мимикалық жаттығу»** **Мақсаты:** Ертегі кейіркерлерінің суреттері арқылы олардың (қатыгез-мейірімді) екенін көрсетеді **(Көркем әдебиет)**	**Жаңылтпаш жаттау** Шеше, шеше Нешекесе Сындыкеше **Мақсаты :**Жаңылтпаштарды ақырын, жылдам айту. **Сөйлеуді дамыту)**
Ата-аналармен әңгімелессу, кеңес беру	Жыл мезгіліне байланысты дұрыс киіну туралы кеңестер.	Ертеңгілік жаттығудың бала үшін маңыздылығы туралы әңгімелесу.	Балалардың күн тәртібін бұзбау жөніндеде кеңестер беру.	«Сіздің балаңызды не қызықтырады?» тақырыбында сұхбаттасу.	Баланың дамуы және оның жетістіктері мен тәртібі туралы әңгімелесу.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел - үсті ойындары,бейнелеу әрекеті,кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**"Кір сүлгілерді ауыстыру".** Мақсат: Еңбекке тұрақты қызығушылықты сақтау, тапсырманы мұқият орындауға ұмтылу. Сүлгіні ілгішке іліп қоюды үйрету. **(еңбек дағдылары)** Жаңбыр жауды — тырс, тырс, Боран соқты — гу, гу, Жел тұрды — ыли, ыли, Найзағай ойнайды	**"Бөлме өсімдіктеріне бүріккіш пистолеттен су бүрку".** Мақсаты: Бөлме өсімдіктерін ажыратады, оларға күтім жасайды (шаңын сүртіп, суарады). Бөлме өсімдіктерін қарап, сипаттайды. **(қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту)**	**Ертегі сыр шертеді...** **Мақсаты:** Таныс ертегілерден сұрақтар қою арқылы сұрақтарға толық жауап береді. **(Көркем әдебиет)**	**Артикуляциялық жаттығу: «Тәтті тосап»** Күлеміз, аузымызды ашамыз. Жалпақ тілмен жоғары және астыңғы ерінді жалаймыз. **(қазақ тілі)**	**Д/ойын: «Ту құрастыр»** Мақсаты: Тудың түсін, немен бейнеленгенің айтады. Көк және сары түсті тастардан тудың бейнесін құрастырады. Құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажыратып, атайды. Олардың көлемі мен пішіні бойынша таңдап өз бетінше құрастырады. **(құрастыру)**

	— тарс,тұрс. (**Көркем әдебиет, қазақ тілі)**				
Таңертеңгі жаттығу	**Затпен. «Доп биі»** жатттығуы. Шарты: Әуенге сәйкес доппен бірге негізгі қимылдарды жасайды.	**«Жалаушалар» затпен** Мақсаты: жалпы және кеудеге арналған негізгі жаттығуларды жасайды.	**«Балапандар»** Мақсаты:Шеңбер бойымен жүруге үйренеді.Әуен ырғағына сай балапаның қымылдарды жасайды.	**«Тырналар»** Мақсаты: Негізгі дене дене қимыл жаттығуларын жасай отырып, бір орында тепе теңдікті сақтап тұру.	**«Хош иісті гүлдер»** Мақсаты: негізгі қимыл жаттығуларын жасау барысында гүлдерді иіскеп терең тыныс алу. Қимылмен гүлдердің бейнесін жасау.
Таңғы ас	**Ойын-жаттығу «Таза қолдар»** Балалардың назарын тағамға аудару. Мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс,әдеп ережесі «Тамақ ішкенде сөйлемеймін, құлағыммен тыңдаймын»	**«Ас адамның арқауы»** Мақсаты: Балаларға аспазшының жұмысымен таныстыру,сұрақ-жауап	**Ойын-жаттығу «Таза қолдар»** Балалардың назарын тағамға аудару. Мәдениетті тамақтануға баулу бойынша жеке жұмыс,әдеп ережесі «Тамақ ішкенде сөйлемеймін, құлағыммен тыңдаймын»	Нан қиқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып, қастерлеп Торғайларға тастаңдар. **Сөйлеуді дамыту**	**«Ас адамның арқауы»** Мақсаты: Балаларға аспазшының жұмысымен таныстыру,сұрақ-жауап
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Балалар мен педагог қызығушылықтары бойынша қызмет түрін таңдайды,ойын ережелерін келісіп алады.**				
	«Мамандықтың бәрі жақсы...» Мақсаты: Ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен еңбек әрекетін сипаттайды. **(Сөйлеуді дамыту)**	**"Қоян" қимылды ойыны.** Мақсаты: Балаларды бірінің артынан бірін тұрғызып, қоян сияқты жүгіріп келіп, сәбіз жегендей қимылдарды үйрету. **(дене шынықтыру)**	**«Кім епті?» Мақсаты:** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтайды(алға-артқа, оңға-солға) Тәрбиеші көзі байлулы балаға, белгі беріп отырады, сол белгі бойынша тапсырманы дұрыс орындауы қажет. **(Математика негіздері)**	**"Допты қуалап ұста!" қимылды ойыны.** Мақсат-міндеттері. Жерде домалап жатқан допты жүгіріп келіп алу, допты жоғарыдағы себетке лақтырып салу. **(дене шынықтыру)**	**«Құстар біздің – досымыз»** Мақсаты: құстарды сурет арқылы атап, олардың қажеттілігін атайды. (шымшық, қарлығш) **(қазақ тілі)**
Білім беру ұйымының кестесі бойынша	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша)**	**Музыка (маман жоспары бойынша)**	**Дене шынықтыру (маман жоспары бойынша) Музыка**	**«Жұбын тап».** Мақсат-міндеттері. Балалардың ақыл-ойын, тілін дамыту, зейінді	**«Мысық пен тышқан».** Тышқан қашты мысықтан, (еденде саусақтармен қашады)

ұйымдастырылған, іс-әрекет	**«Сиқырлы пішіндер»** Мақсаты: Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алу Ауасыз тіршілік жоқ Жел ауаның қозғалысы. Күзгі жел, жапырақтар туралы бейнені желімдеу **(Жапсыру)** **Дидактикалық ойын. "Көңілді қыстырғыштар".** Мақсаты: Қыстырғыштар арқылы саусақ моторикасын дамыту, шығармашылық қабілетін дамыту. Ұсынылған бірнеше фигуралардың ішінен дұрыс таңдау. Балалардың сөздігін кеңейтуге және белсендіруге, сондай-ақ есте сақтау мен ойлауды дамытуға ықпал ету.Дайын пішіндерден жануарлардың пішінін қиып және ол заттарды қағаз	**Үстел ойыны. «Сурет бойынша салыстыр»** Мақсаты: Екі қатарда орналасқан заттарды салыстырып, теңдік және теңсіздің ұғымын ажыратады. **Математика негіздері)** **«Бауырсақ» ертегісі** **Мақсаты:** Таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнайды. **(көркем әдебиет)** **«Шебер қолдар»** **Мақсаты:** Табиғи қалдық материалдардан күн бейнеін құрастырып, жапсыру.Күннің бейнесін топқа бөлу арқылы құрастыру,мүсіндеу және жабыстыру **(Құрастыру, жапсыру)**	**(маман жоспары бойынша)** **«Топтастыр»** Мақсат заттар шамасы бойынша әртүрлі болатынын ескеріп топқа бөлу. (ұзын-қысқа) **(математика негіздері)** **"Жаңбыр қалай пайда болады?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балалардың жаңбыр туралы түсініктерін кеңейту; қоршаған ортаның заңдылықтарына қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға әртүрлі табиғат құбылыстары бейнеленген суреттерді қарастыруға уақыт береді. Педагог балаларға жаңбырдың қалай пайда болатынын бейнелейтін суреттерді жылдам тауып алу керектігін айтады. Жаңбырдың қалай пайда болғанын бейнелейтін суреттер тізбегіне қарап, балалар педагогпен бірге жаңбырдың пайда	болуға тәрбиелеу. Ойын атрибуттары: жемістер мен өккөгөністерге байланысты текшелер. Ойынның барысы: ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, қызықты ойын бастайды. Атаы аталған бала текшені бірінші болып қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді рет-ретімен қояды. Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол бала жеңіске жетеді. **(сөйлеуді дамыту, құрастыру)** **«Дымбілмеске көмек»** **Мақсаты:** Қазақ халқының тұрмыстық заттарын атап, оларды дөңгелек, шаршы пішіндегі қазақы оюларының элементтерімен безендіреді. **(Мүсіндеу)**	Жылдамдатып жүгірді. (жылдам жүгіреді) Орын тапты қуыстан, (екі қолының саусақтарын айқастыра жұдырықтайды) Зәресін мысық ұшырды. Қарады мысық тесіктен, (көздерімен жан-жаққа қарайды) Тышқанға: «Бері шық!» - деді. (қабағын түйеді) Еденді ұрды «Тук-тук!» деп, (айқасқан жұдырығымен еденді ұрады) Тырналады, кетпеді. (еденді тырналайды) Былай-былай тартады. (айқасқан жұдырығын екі жаққа тартады) Бұза алмады қамалды. Амалы құрып мысықтың, Үйіне қарай қайтады. Қуанып тышқан есікті, (айқасқан жұдырығына қарап үрлейді) Жәй ғана кеп үрледі. «Алақай, есік ашылды!» - деп, (қолдарын айқара ашады) Ініне қашып үлгерді. (еденде қайта жүреді) **(сөйлеуді дамыту, дене шынықтыру)** **«Төлдерін тап»** **Мақсаты:** Төрт түлікті және олардың төлдерін ажыратады. Олардың

	бетіне орналастыру(кірпі) **(сөйлеуді дамыту, жапсыру)**		болуын әңгімелейді. **(сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**		пайдасы туралы айтады. **сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен танысу)**
Серуенге дайындық	«Орныңды тап» серуен кезіндегі тәртіп туралы әңгімелесу	«Менің ойыншығым» ойын жабдықтарды дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу	«Қатесін тап» ауа-райына байланысты ретімен киіну	«Біз бақытты баламыз!» тақпағын жаттау	«Біз көмекші боламыз» балалардың киіну кезінде бір-біріне көмектесу арқылы үлкен және ұсақ маториканы дамыту.
Серуен	**Топырақты бақылау. (сөйлеуді дамыту, қазақ тілі, көркем әдебиет, қоршаған ортамен танысу, сурет салу)** Мақсатый Ауа райына байланысты топырақтың қасиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. **Тақпақ. Асқаржан Сәрсеков «Күзгі көрініс».** Күздің салқын самалы Аймалайды маңдайдан. Алып қашып барады Жапырақты сарғайған. Тыныстаған ырғалып Бақ-бау қандай, гүл қандай? Сары қыздар сырласып, Сыбырласып	**Бірінші қатқақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді (қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ. Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын.**	**Шалшық судың бетіндегі үлдір қабыршағын бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсаты Мұз бастапқыда мөлдір, жұқа шыныдай нәзік болады. Температураның төмендеуі кезінде су мұзға айналуын ескеріп, жалпы қорытынды жасау. Жұмбақ. Отқа жанбайды, Суға батпайды. (Мұз.) **Тәжірибе:** «Шалшықты айналып өту». **Қимылды ойын. «Өзіне жұп табу». (дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Еске сақтауды, қимыл жылдамдығын жетілдіру.	**Желді бақылау. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсаты. Балаларға желге, жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, далада желдің барын немесе жоғын байқауға шақырады. Балалар желді қатты соғып тұрғанын немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығу. (математика негіздері, сөйлеуді дамыту)**	**Ересек балаларды бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсаты Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойындарын), киіміне назар аударуды, киім түрлерін, әрқайсын өз атауларымен атауды (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім және ауа райы арасында байланыс орнатуды үйрету. Ересек балалар арасында мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын.

	тұрғандай ... **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады. **Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене шынықтыру)** Мақсаты Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз	**«Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдау және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін	**"Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларға ойын шартына сай ойнауды үйрету, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа, жалтарып жүгіруге машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен "тышқанды" балалардың қалаулары бойынша немесе санамақ арқылы тағайындауға болады. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасап, мына сөздерді айтады: Мысығымыз момықан, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да	Мақсаты Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойды дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттергі жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарайық, далада желдің барын немесе жоғын анықтап көрейік. Далада жел бар болса, оның қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа қарай соғып тұр. Екінші суретте жел оң жаққа қарай соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсаты Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа	Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын. «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Мақсаты Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілетін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсаты Балаларға бағытты ауыстырып, шеңберден шеңберге екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келгенінше көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойындар:** ересек балалармен бірлескен ойындар. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балалардың бастамашылдығын

	орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Өз бетімен ойналатын ойындар: әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.	балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келгенде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сәйкес шапалақтайды, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу қашып" қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстығүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Бір-біріне көмектесуге тәрбиелеу. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілікті арттыру. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ойын таңдауда, ойға	"мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қолды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарын көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп тұру керек. "Тышқан" ұсталып қалса, кейіпкерді ауыстыруға болады. **Еңбек:** ағаштардың қасына түскен бұтақтарды жинау. Берілген жұмысты жауапкершілікпен атқару. **Өз бетімен ойналатын ойындар.** «Зырылдауықтармен ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог қарама-қарсы жаққа тұрады. Алаңның ортаңғы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, қайда ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді сол жаққа! Осы сөздерден кейін, балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - баланы қолмен тигізу болып саналады. Педагог алаңның шетіне "қасқырлардан қауіпсіз" орынды балаларға алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталған сайын, "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саналады. Ойыншылардың	ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, ойын тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

		алғанын іске асыру дербестігін дамыту, белсенді болу.		қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** МақсатыҮ Балаларды белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды үйрету. **Еркін ойындар: шығарылған материалмен алаңдағы ойындар, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау.** Мақсаты Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу	Тақпақ «Жел» Жел улейді у- у-у. Құйын келіп билейді зу- зу- зу. Қатты қатты жел соқты гу- гу- гу. Жапырақтар қол соқты ду- ду- ду.	Д/ойын: «Ең таза шкаф» Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады.	Тақпақ «Құстар қайтып барады» Қазан толы Дәулет қорын қалады. Заңғар көкке жол сызып, Құстар қайтып барады.	«Кілемше» Кілемшеміз жайылған Ол тектен тектұрмайды Табандарын тазалап Топта тазалық сақтайды	Балаларға тақпақ жаттату. «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғаның, Жапырақтар сезгендей. Желмен ұшып барады, Жерге қонып үлгермей.
Түскі ас	Дастарқан басындағы дәстүрлер: Дастархан басында адамадар жасына қарай отырады. Астан кейін дастархан басындағы ең үлкен,	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө.Ақылбеков жаттау Гигиеналық шара: «Дос бол сабын суменен, жуын күнде су мен сен, жуынсаң сен әрдайым, таза	ЫРым, тыйым сөз Қонаққа сынық ыдыспен ас беруге болмайды. Дәмді табақтың ортасынан алма, өз алдыңнан алып же.	Ас ішу тәртібі: Тамақ ішіп отырып, кітап оқуға, теледидар көруге болмайды. Асты асықпай әбден шайнап жеу керек.	Ас туралы мақал мәтел «Ас атасы нан, нан атасы дән»

	құрметті адам асқа бата береді.	бетің, маңдайың»			
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау **(тыныш музыка тыңдау).** Ертегі айту, кітіп оқу **(көркемдік қызмет)**				
	Тыныш күйге енеді, Мойындарымыз да жайымен. Еркіндеріміз сәл ашылып Дем аламыз жайымен. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы Дем алады барлығы. (әуенмен)	Кірпіктеріміз айқасты, Көздеріміз жұмылды. Дем аламыз жай ғана, Ұйқыға біз кірістік. (әуенмен)	Мойын, бас, қол, аяқтар, Ғажайып бір күйге енді. Дем алады барлығы, Тыныш бір күй кешеді. (әуенмен)	Қолдарымыз да дем алды, Аяқтарымыз да дем алды. Дем алады барлығы, Дем алады барлығы. (әуенмен)
Біртіндеп ұйқыдан ояту,сауықтыру шаралары	Күндізгі ұйқыдан кейінгі сауықтыру шаралары (дене жаттығулары, жалпақ табандылықтың алдын-алу мақсатында ортопедиялық жолдармен жүру**) (дене белсенділігі)**				
	Сергіту гимнастилкасын жүргізу. Салқын сумен шайыну.	Төсек үстінде жатып, аяқ қолдарына гимнастикалық жаттығу жасау. Орнынан тұрып, еденді жалаң аяқ 4-5 мин басып жүру.	Күн, ауа, су процедураларын қабылдау. Бөлмеге түскен күнге қыздырыну. Сумен шайыну. Ауаны алмастырып таза ауада дем алу.	Беті-қолын, мойынын салқын бсумен жуу. Көзге арналған жаттығулар.	Су жолдарымен жалаң аяқ жүру. Сергіту гимнастикасын жүргізу.
Бесін ас	Бесінас алдында гигиеналық рәсімдерді орындау **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне –өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі)** балалардың назарын тамаққа аудару, мәдени тамақтанумен таныстыру **(сөйлеуді дамыту)**				
	«Ұқыпты тамақтану» (сурет бойынша әңгіме)	**Ас туралы мақал мәтел** «Нан тамақтың атасы, Ынтымақ көптің батасы»	**Тыйым сөз** «Дәнді шашпа, Нанды баспа»	**Ойын жаттығу:** Асықпай іш тамақты Жалама ыдыс аяқты	**Дастархан басында өзін өзі ұстауы** (шағын әңгіме)
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар ,үстел-үсті ойындары,бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және т.б.)	**«Қорек іздеген тиін»** Балалар сурет бойынша әңгіме құрастырады, суретті сипаттайды, сол суреттегі тиіннің мүсінін қысу, тарту әдістерін қолданып мүсіндейді. **(Мүсіндеу)**	"Үлкен және кішкентай қарбыздар". Мақсаты: Балалар антоним сөздерді пайдаланып қарбыздарды ажыратады. Балаларды тұзбен салу әдісі бойынша, қарбыз суретін салады.	**Математика негіздерінен ойын-жаттығу** "Күзгі орманның ғажайыптары". Мақсаты: Қоңыр, қызғылтсары реңктерді шығарып, күз мезгілін бейнелейді. Дәстүрден тыс әдіс, **(Сурет салу)**	"Кішкентай бағбан". Мақсаты: Балаларды «Кішкентай бағбаншы» әңгімесімен таныстыра отырып, әңгімеде кездесетін көркем сөздердің мағынасын түсіндіру. Сұрақтарға интонация, ым-ишарамен жауап беру. **(Көркем әдебиет)**	"Жемістер". Мақсаты: Балаларды жемістердің негізгі пішінін, алма, алмұртқа тән ерекшеліктерді беруге, бөлшектерді саусақтың және кескіштің көмегімен келтіре отырып, екі қолмен мүсіндеуді үйрету. **(мүсіндеу)**

	Қимыл-қозғалыс ойыны. «Мысық пен тышқан». Мақсат-міндеттері. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа үйрету. Құралдар: мысық пен тышқанның маскасы. Ережесі: балаларды шеңберге тұрғызып, араларынан мысық пен тышқанды белгілеп, мысық тышқанды қуады, тышқан мысықтан қашады. Тышқан ұсталып қалса, балалар ауысып, ойын басынан бастап ойналады. **(дене шынықтыру)**	**(Сөйлеуді дамыту, сурет салу)** **«Дауысына қарай ажырат» дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Балалардың үй жануарларының дауыстары жөнінде білімдерін тексеру және жетілдіру. - Балалар, мен сендерге әртүрлі дауыстарды саламын, ал сендер сол дауыс қай жануардың даусы екенін табасыңдар. **(қоршаған ортамен танысу)**	**Сюжетті-рөлдік ойын. "Супермаркет».** Мақсаты: Балалар ойын барысында «қанша болды?» сұрағына жауап береді. Балаларды қоршаған ортадағы өмір туралы білімдерін ойындарда кеңінен қолдануға шақыру; диалог сөйлеуді дамыту. **(математика негіздері, қазақ тілі)** "Жолдағы серігің". Мақсат-міндеттері. Балаларға құрамында: цилиндр, тақтайша, призма, кірпіш, текше бар құрылыс материалдарының жинағынан жеңіл көлікті құрастыруды үйрету; көліктің бөліктерін атау; көлік және оның түрлері туралы, көлікті қандай мақсатта қолдану керектігі туралы түсініктерін дамыту. **(Құрастыру)** **"Қарама-қарсы сөз" атты "жұптар айтысы" жаттығуы.** Мақсаты:. Балаларды қарама-қарсы мағынадағы сөздер жұптарын құруға дағдыландыру; сөздік қорды молайту; ойдың шапшаңдығын дамыту.	"Күзгі ағаш". Мақсаты: Балаларды қағаз бетінде ағаш діңі мен ұшар басы салынған суреттің үстіне макарон өнімдерін өздері қалаған жерге орналастырып, құрастыруды үйрету. **(Құрастыру)** .	**"Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны.** Мақсаты: Сөздік қорларын етістіктермен молайту, мағынасына сәйкес етістіктерді таңдау. Педагог балаларға көгөністер мен жемістерді өсіру, баптау, жинау әрекеттері жайында әңгімелеуді ұсынады. Құралдар: жемістер мен көгөністерді өсіру үшін адамның қалай еңбектенетіні туралы суреттер. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)** **«Үш аю, Түлкі мен тырна»** ертегілері. Мақсаты: Сахналық қойыдымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мінерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қодануға ынталандыру. **(Көркем әдебиет)**

			Құралдар: қамшы, доп немесе жұптар арасында жүретін зат (жалау). - Балалар, қарама-қарсы мағынадағы сөздердің жұптарын айту үшін айтыс жариялайық. - Қамшының сабын екі баланың қайсын нұсқап көрсетсем, сол бала айтысты бастап, мағынасы қарама-қарсы мағынадағы сөзді айтуы керек. - Білмеген балаға білетін бала көмек беріп, айтысты әрі қарай жалғастырады. Бастаймыз! - Жақын - алыс. - Үлкен - кішкентай. - Ұзын - қысқа. - Қорқақ - батыл. - Зұлым - мейірімді (пантомима арқылы көмектесуге болады). - Баяу - жылдам. - Астында - үстінде. - Артында - алдында. - Биік - аласа. - қатты - жұмсақ - Ауыр - жеңіл. - Сол жақ - оң жақ. **(сөйлеуді дамыту, қазақ тілі)**		
Балалармен жеке жұмыс	**«Тәулік бөліктері».** Мақсаты: Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін	**Дидактикалық ойын (коммуникация).** «Тіл туралы ертегі» - артикуляциялық гимнастика	**Дидактикалық ойын (таным).** «Қуыршақтарға моншақтар алыңдар». Мақсаты: Үлгі бойынша	**Дидактикалық ойын. "Сиқырлы "- ң"әрпі"** Мақсаты Балалардың "ң" дыбысын дұрыс айтуын қадағалау.	**Дидактикалық ойын «Фотоаппарат».** Мақсаты: Ассоциативті ойлауды, ерікті зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді

	атау, бір-бірінен ажырату дағдыларын жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары: суреттер. Ойынның мазмұны: балалар суретті кезек-кезек алып, тәуліктің қай бөлігі екенін айтады, сол сурет бойынша әңгіме құрайды. **(математика негіздері)**	Мақсаты: Артикуляциялық аппаратты дамыту. **(сөйлеуді дамыту)**	түс таңдау. Материал: негізгі түстердегі қуыршақтардың фигуралары, әртүрлі мөлшердегі негізгі түстердің шеңберлері. **(сөйлеуді дамыту)**	Балалар "ң" әрпі бар сөздерді айту қажет. Мысалы: аң, таң, мұң, шаң, маң, маңай, маңдай, таңдай, сең, жең, мең, көң және тағы басқа. **(сөйлеуді дамыту)**	дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: лото карталары немесе кез келген басқа суреттер. Сипаттамасы: 5 секунд ішінде балаға карточканы көрсету. Содан кейін оны алып тастаңыз және онда не бейнеленгенін еске түсіруді ұсыныңыз. Егер балаға жауап беру қиын болса, оған сұрақ қойыңыз: қанша, қандай түс және тағы басқа. Тапқан суретін, атап, шаблон арқылы сол суретті салу **(құрастыру, сурет салу)**
Серуенге дайындық	Балалардың өзіндік қозғалыс белсенділігі үшін жағдай жасау. Ретімен киіну **(ауа-райына байланысты),**дұрыс киіне білулерін бақылау **(сөйлеуді дамыту,өзін-өзі тыңдай білу дағдылары, үлкен және ұсақ моториканы дамыту)**				
	Қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілінің неше айы бар?	«Тату болып ойнаңдар» (балаларды достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу)	«Серуен кезінде» (тазалық туралы әңгіме)	«Сондай бала болама?» (өлең оқып беру)	«Киімдерін ұқыпты жинау» (серуенге шығар кезінде шағын әңгіме)
Серуен	**Ойын алаңдарын тазлау (еңбек қызметі). Еркін ойындар ойнату**				
	Топырақты бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз) Мақсаты: Ауа райына байланысты топырақтың касиетінің әртүрлі болатынын көруді	**Бірінші қатқақты бақылау. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсаты:. Сыртқы белгілерге қарап, ауа райын анықтауды үйрету. Табиғатта болып жатқан өзгерістерді	**Қимылды ойын: «Өзіне жұп табу». (дене шынықтыру)** Белгі бойынша ойын барысында алаңда орын ауыстыру, өз жұбын табу. Зейінді, қимыл жылдамдығын жетілдіру. атқару. **Өз бетімен ойындар:** «Зырылдауықтармен	**Желді бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Балаларға желдің соғып тұрғанын жапырақтарға, бұтақтарға, жалауларға, бұлттарға қарап байқауға болатынын көрсету; желдің баяу және қатты соққанын байқауға	**Ересек балаларды бақылауды жалғастыру. (қоршаған ортамен танысу, сөйлеуді дамыту, көркем сөз)** Мақсат-міндеттері. Ересек балалардың (мінез-құлықтарын, ойыны), киімін бақылауға; киім түрлерін, олардың

	үйрету. **Тақпақ.** **Ескен Елубаев «Күзде».** Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп? Қайтқан күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп? Қамба толды астыққа, Алғыс саған, алтын күз! Бір уыс дән шаштық та, Арба қауын алдық біз! **Бақылау:** ауа райына байланысты топырақтың касиеті әртүрлі болатынын көруді үйрету. Топырақ жылы, күн көзіне қызиды, тобарысып жатады; қара, тып-тығыз, ылғалды. Ауа райының суытуына байланысты жердегі топырақ суып кетеді, оны күрекпен қазу қиын болады, өсімдікті де жұлып алуға келмейді құрғақ болғасын, ол үзіліп қалады.	(қатқақты) бақылау, күзгі ауа райымен салыстыру. **Тақпақ.** **Х. Тағаров «Алтын күз».** Дәнге толып қызыл қырман, Қырман басы қызыл думан. Мөлдіретіп жүзімдерін, Келді алтын күзім менің. Молшылық күз – береке күз, Береке күз – мереке күз. **Қимылды ойын. «Балалар бақшаға шықты» (поляк ұлттық ойыны).** Жануардың рөлін таңдауға және олардың қимыл-қозғалысын дәл келтіре білуге еліктеу. **"Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншыға жеткізбеуге тырысуды, ептілікті,	ойын». Балаларды ойынға қызықтыру, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	дағдыландыру; зеректікке, табиғи құбылыстарға қызығушылықты арттыру. Педагог балаларға жапырақтар, жалаулар мен бұтақтарға қарап, желдің бар не жоғын байқауға шақырады. Балалар желдің қатты соғып немесе баяу есіп тұрғанын айтады. **"Жел қайда соғып тұр?" логикалық жаттығуы. (математика негіздері, сөйлеуді дамыту)** Мақсат-міндеттері. Балалардың кеңістікті (жазықтықты) бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіру; оң мен сол жақты ажыратуға машықтандыру; объектіге немесе суреттегі объектіге қарап, жел қайда соққанын үстеу сөздерді қосып айтуға баулу; ақыл-ойыны дамыту. Құралдары: сюжетті суреттер (суреттерді жалаулар оң және сол жаққа желпілдер тұр). - Суреттерге мұқият қарап, далада желдің барын не жоғын анықтау. Жел бар болса, қай жаққа соғып тұрғанын байқап көрейік. Балалардың жауаптары: - Бірінші суретте жел сол жаққа соғып тұр. Екінші	атауларын атауға (бөрік, бөкебай, қолғап, етік, жылы шалбар және тағы басқа); киім мен ауа райы арасындағы байланыс орнатуды үйрету. Ересек балаларды мейірімді қарым-қатынасқа тәрбиелеу. Балдырған баламыз, Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да. Достар бір-біріне Сенімді боламыз. Екі деген екі дос Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. **Қимылды ойын: «Ақ аюлар». (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Ұжымдық тапсырмаларды орындауды үйрету, қарапайым өзара қарым-қатынас қабілеттілігін қалыптастыру. **"Шеңберден шеңберге" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларды бағытты шеңберге ауыстырып, екі аяқпен секіруге дағдыландыру; күш-

	Қимылды ойыны: «Тауық пен балапандар». (дене шынықтыру) Мақсаты: Екі тіреуіштің аралығына байлаған арқанның астына өту дағдысын бекіту; әртүрлі қимыл-қозғалыстарды орындай отырып алаң бойымен (отырды, жем іздеді, жем шоқыды) орын ауыстыруға қадағалау, белгі бойынша әрекет жасап, өз орындарын табуға, икемді болуға үйрету. **Еңбек:** ұжымдық тапсырмаларды орындау, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** әртүрлі ойындарды ойнауға қызығушылықты дамыту.	қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әр бала ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде ғана өзі ойлап қойған түсті естіп, бәрі ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде "бояушының" қандай түсті таңдағанын анықтайды. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген санға сай шапалақтайды да, "бояуды қуалап" кетеді. Егер "бояу" қашып қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталп		суретте жел оң жаққа соғып тұр. **"Аққу-қаздар" ойыны. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Белгі сөздерді мұқият тыңдап, ойынға белсенді қатысуға, ойын шартын бұзбауға, қимылдарды үйлестіріп, жылдам жүгіруге бейімдеу; дене мүшелерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Педагог балаларға "аққу-қаздар" болуды ұсынады. Балалар алаңның бір жағына, педагог қарсы бетіне тұрады. Алаңның ортасындағы екі шетінде (санамақпен таңдалған) екі бала "қасқыр" рөлін атқарып тұрады. Педагог: - Аққу-қаздар, қайдасыңдар? Қайда қонып, ұшасыңдар? Балалар: - Біз ұшамыз жылы жаққа, Қайтқымыз келеді ошаққа! Осы сөздерден кейін ойыншы балалар қарама-қарсы жаққа жүгіруге ("ұшып") ұмтылады. "Қасқырлар" "аққу-қаздарды" ұстап алуға тырысады. Ұстап алу - балаға бір қолын тигізуді білдіреді. Педагог алаңның шетінен	жігерін дамыту. **Еңбек:** сырғанау жолын әзірлеу. Ұжымдық тапсырмаларды орындау. Үлкендерге қолдарынан келетін көмектерін көрсетуге тәрбиелеу. **Өз бетімен ойналатын ойындар:** ересек балалармен бірлесіп ойнау. Жүргізуші рөлін өз мойнына ала білуді қалыптастыру; белсенділікке, дербестікке тәрбиелеу. Балаларды бастамашылдыққа ынталандыру. Ойынға жауапкершілікпен қарауға, тәртібін бұзбай ойнауға тәрбиелеу.

		қалса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. **Еңбек:** қыстыгүні тотыларды қоректендіру үшін бұтақтарды жинау. Табиғат бұрышының мекендеушілеріне сүйіспеншілігін дамыту. **Өз бетімен ойындар:** ойын таңдауда, ойға алғанын іске асыру үшін дербестігін дамыту, белсенді болуға тәрбиелеу.		балалар үшін "қасқырлардан қауіпсіз" орынды алдын ала сызып қояды. Ойын бірнеше рет қайталанады. Ойын аяқталғанда "қасқырлар" ұстап алған "қаздар" саны саналады. Ойыншылардың қабілеттері бағаланады. **"Кім қапшықты алыс лақтырады?" қимылды ойын-жаттығуы. (дене шынықтыру)** Мақсат-міндеттері. Балаларда белгі бойынша әрекет ету біліктіліктерін дамыту, оң және сол қолымен қапшықты алысқа лақтыруды, жүгіруді, түсті тануды жаттықтыру. **Еркін ойындар:** далаға шығарылған материалмен алаңда ойын ойнау, қимыл-қозғалысты дамыту, бадминтон ойнау. Мақсат-міндеттері. Зымыранды қарсылас жаққа лақтыруды үйретуді жалғастыру.	
Серуеннен оралу	Тақпақ «Жел» Жел улейді у- у-у. Құйын келіп билейді зу- зу- зу. Қатты қатты жел соқты гу- гу- гу. Жапырақтар қол соқты ду- ду- ду.	. Д/ойын: «Ең таза шкаф» Мақсаты: киімдерін ретімен орналастырады	Тақпақ «Жел» Жел улейді у- у-у. Құйын келіп билейді зу- зу- зу. Қатты қатты жел соқты гу- гу- гу. Жапырақтар қол соқты ду- ду- ду.	«Кілемше» Кілемшеміз жайылған Ол тектен тектұрмайды Табандарын тазалап Топта тазалық сақтайды.	Балаларға тақпақ жаттату. «Күзгі жапырақ» тақпақ Қыстың жақын қалғаның, Жапырақтар сезгендей. Желмен ұшып барады, Жерге қонып үлгермей

Кешкі ас	Ас туралы мақал – мәтел « Ас иесімен тәтті тағамымен жақсы»	«Кезекшімін мен бүгін асханада» Ө. Ақылбеков жаттау.	ЫРым ,тыйым сөздер Нанды бір қолмен үзуге болмайды. Тамақ үстінен атттамайды.	Ас ісшу тәртібі : Ауызында тамақ тұрғанда сөйлемейді.	Дастархан басындағы дәстүрлер: Қуыс үйден құр шықпа.
Балалардың дербес әрекеті	**Дидактикалық ойыны. "Соқыр теке".** Мақсаты: Балаларға ән айта жүріп, епті, әрі жылдам болуды үйрету. **(музыка, сөйлеуді дамыту)**	Қ/ойын: «күн мен түн »	Ұлттық ойын: «Асық ату» .	Қ/ойын: «Аңжар биі» Қай аңның музыкасы ойнаса сол аңның қимылын салу **(Музыка)**	Қ/ойын: «Тығылыспақ»
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналарға балабақшаға уақытында келуді ескерту.	Ата-аналарға балалардың тазалықтарын қадағалауды ескерту.	«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	«Отбасы - тәрбиенің бастауы» атты тақырыпта әңгімелесу.	Жоба: «Жомарт күз» тақырыбындағы көрмені қорытындылау. Көрме нәтижелерін ата-аналармен талқылау.